"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 239 — 1928 Federated Pressin jäsen **Keskiviikkona, lokakuun 31 p:nä—Wed., Oct. 31** Member The Federated Press XII Vuosik. — Vol. XII

Työministeri on taasen pettänyt lakkolaiset

HALITUKSEN EDUSTAJA SAANUT SILKINKUTOJAT PALAAMAAN TYÖHÖN

OTTAWA, lokak. 31. — Noin kaksi viikkoa takaperin meni Lander Brothersin silkkisukkakutomon työläiset Guelphissa lakkoon sen johdosta, että työnantaja oli erottanut pari työläistä heidän järjestöön kuulumisensa tähden.

Työministeri lähetti toissapäivänä edustajansa paikalle neuvottelemaan lakon lopettamisesta. Näiden neuvottelujen seurauksena ilmotetaan tänne, että työläiset palasivat eilen aamulla työhön. Samoin, että joukko Yhdysvaltain puolelta saapuneita työläisiä palaa takaisin rajan eteläpuolelle. Mitään ei ilmoteta lakon varsinaisen syyn sovittamisesta ja vainottujen työläisten takaisin työhön ottamisesta.

Porvarillinen sanomalehdistö kehuu työministeriä hyväksi lakkojen tappajaksi, sillä hän tekee kaikkensa lakkolaisten rintaman hajottamiseksi ja saadakseen lakkolaiset palaamaan työhön kauniilla lupauksilla neuvotteluista. Kaikki ne lakot, joiden "sovittamiseen" työministeri Peter Heenan on osallistunut, ovat päättyneet työläisille huonoilla seurauksilla, sillä Heenan valvoo ainoastaan työrauhan säilyttämistä, eikä välitä mitään työläisten eduista, niin "union mies" kuin hän onkin.

Entinen pappi epäonnistunut ryöväyksessä

SAI 47 DOLLARIA MUTTA SAATIIN MUUTAMAN MINUUTIN KULUTTUA KIINNI

WINNIPEG, lokak. 31. — Norman Izard, alias George Anderson, jonka sanotaan olevan entisen papin ja kotoisin Newburysta Englannista, on tunnustanut itsensä syylliseksi tupakkakaupan kassan ryöstöön täällä.

Mies oli mennyt tupakkakauppaan ja antanut myyjälle paperilipun, mihin oli kirjoitettu että myyjä on uhattuna ja hänen on luovutettava rahat, joita oli saanut 47 dollaria. Tämän jälkeen lähti ryöväri karkuun, mutta saatiin muutaman minuutin kuluttua kiinni. Miehen sanotaan olevan ylhäistä sukua Englannista. Syynä rikokseen ilmotetaan olevan kevytmielisen elämän. Tuomio julistetaan myöhemmin.

Kapitalistit iskevät toinen toistensa suonta

Kaivoskapitalistit valittavat korkeiden rahtimaksujen vuoksi

WINNIPEG, lokak. 30. — Flin Flon rautatien rakennuttajilla on oikeus harjoittaa väliaikaista liikennettä viime syyskuussa valmistuneella noin 80 mailin pituisella pätkällä tulevan syyskuun alkuun saakka, jolloin rautatie pitää valmiina luovuttaa C.N.R:n haltuun. Kuljettaessaan kaivantoyhtiöiden tavaroita velkovat rautatien rakennuttajat tältä 80 mailin pituiselta matkalta rahtia 16.80 dollaria tonnilta. Rahtimaksua pidetään nylkyhintana.

Kaivosyhtiöt ovat sen johdosta valittaneet hallitusviranomaisille ja pyytäneet välitystä rahtimaksujen alentamiseksi. Flin Flon kaivannolla ilmotetaan olevan noin 100,000 tonnia rahtia pikaisesti kuljetettavana. Siitä pitäisi maksaa nykyisen taksan mukaan 80 mailin matkalta 1,680,000 dollaria. Huvittavana seikkana pidetään sitä, että Flin Flon kaivannon omistava Hudson Bay Mining and Smelting Company lupasi ja maksoi rautatien urakoitsijoille 250,000 dollarin palkkion, jos rautatie valmistuu väliaikaiselle liikenteelle ennen joulukuuta. Kun niin tapahtui, joutui kaivantoyhtiö heti maksamaan kohtuuttomia rahtimaksuja.

Kun uusien rautateiden rakennuttajaliikkeet ovat ennenkin väliaikaisen liikenteen aikana harjoittaneet kiristystä rahtimaksujen perimisessä, niin lienee siitä nyt seurauksena, että urakoitsijain harjottaman väliaikaisen liikenteen rahtimaksut alistetaan tästä puoleen rautatiekomissioneerien lautakunnan hyväksyttäviksi, kuten varsinaisenkin liikenteen rahtimaksut.

Suuri lisäys Neuvostoliiton öljyn viennissä

Näyttelee tärkeätä osaa maailman markkinoilla

MOSKOVA, lokak. 29. — Viimeisen 1927—28 toimivuoden aikana kohosi Neuvostoliiton öljytuotteiden vienti 2,683,000:een tonniin verrattuna 2,006,000 tonniin Persiaa lukuunottamatta v. 1926—27.

Englantiin vienti oli sama kuin edellisenä vuonna. Mutta neuvostobensiinin myynti Englannissa on lisääntynyt 70 prosentilla edelliseen vuoteen verraten niiden varastojen myynnin vuoksi, joita oli ennemmin viety Englantiin.

Öljytuotteiden vienti Saksaan v. 1926—27 oli 242,000 tonnia, mutta v. 1927—28 teki 337,000 tonnia, ollen nousu siis melkoinen. Ensimäistä kertaa oli Saksassa käytännössä neuvostoöljyn vähittäismyynti.

Espanjaan vienti lisääntyi 138,000:lla tonnilla nousten vienti kokonaisuudessaan 200,000:een tonniin viime toimivuodella, vastaten 50 pros. koko maan öljynkulutuksesta.

Lamppuöljyn vienti lisääntyi Läheisen Idän maissa.

Yhdysvalloissa lienee kahdeksan miljoonaa työtöntä työläistä

Sanoo verettömän vallankumouksen puolustaja Torontossa

TORONTO, lokak. 31. — Täällä pitämässään puheessa on sosialisti-työväenpuolueen Yhdysvaltain presidenttiehdokas Verne L. Reynolds, joka sanoi tulleensa järjestämään työläisiä siinä mielessä, että vallankumous oli veretön, sanonut Yhdysvalloissa tätä nykyä olevan noin kahdeksan miljoonaa työläistä työttömänä.

Edelleen hän viittasi työttömyyden johtuvan koneiden yhä yleisemmästä sovittamisesta käytäntöön tuotannossa, mistä johtuu, että on olemassa hyvin vähän toiveita työttömyyden yleisemmästä lievenemisestä, vaan että päinvastoin on todennäköistä pysyvän miljoonapäisen työttömäin armeijan muodostuminen. Mutta siitä huolimatta tämä arvon herra toivoo, että Yhdysvalloissa nyt jo löytyvät voimakkaat vallankumoukselliset voimat suorittaisivat vallankumouksen verettömästi. Se on kaunis toivomus, mutta todennäköisesti mahdoton käytännössä toteuttaa, sillä kapitalistinen järjestelmä ja sen puoltajat eivät peräänny muuten kuin pakon ja heille itselleen niin rakkaan ja usein käytetyn väkivallan edessä.

KAIVOSKUNINGAS OSALLISEKSI TINAKAIVANTOON

Toronto, lokak. 30. — Canadan kaivoskuningas Noah A. Timmins on ottanut käsiinsä Manitoba Basin kaivantoyhtiön omistamat tinavaltaukset Lac du Bonnettin läheisyydessä, noin sata mailia koilliseen Winnipegistä.

British columbialainen C.P.R:n kontrolloima Consolidated Smelters on samoin hankkinut käsiinsä Saskatchewanissa Rotten Laken läheisyydessä sijaitsevat Hallin valtaukset, joissa tiedetään löytyvän nikkeliä, kuparia ja platinametalleja.

VAATII ELÄKKEITÄ SOKEILLE

Toronto, lokak. 30. — Canadan sokeain yhdistyksen kokouksessa on täällä päätetty vaatia kymmenen dollarin suuruisen viikottaisen eläkkeen maksamista kaikille 40 vuoden ijän saavuttaneille ja niille sokeille, jotka ovat kykenemättömät työskentelemään.

NIKKELIÄ LÖYDETTY BRITISH COLUMBIASSAKIN

Victoria, B. C., lokak. 31. — Olalisassa, Pentictonin läheisyydessä ilmotetaan viime viikolla löydetyn nikkeliä. Maakunnan kaivosministeri A. W. McKenzie ilmoittaa tänne saapuneiden näytteiden sisältävän nikkeliä yli viisi prosenttia. Ministeri on lähettänyt insinööreä tutkimaan löytöä ja on neuvotellut sen johdosta valtausten omistajain kanssa.

Löydön arvellaan muodostuvan merkitykseltään huomattavaksi.

SIIRTOLAISVIRANOMAISET EIVÄT VÄLITÄ OIKEUDEN PÄÄTÖKSISTÄ

Windsor, Ont., lokak. 31. — Washingtonista tänne saapuneessa tiedossa kerrotaan, että Yhdysvaltain siirtolaisviranomaiset tulevat oikeuslaitosten päinvastaisista päätöksistä huolimatta edelleen noudattamaan vanhoja määräyksiä Canadan puolella asuvien ja Yhdysvaltain puolella työskentelevien canadalaisten rajan yli kulkemiseen nähden.

Suurta edistystä Neuvostoliiton ilmailuliikenteessä

Yhtään tapaturmaa ei ole sattunut viimeisten kahden vuoden aikana huolimatta liikenteen suuresta lisääntymisestä

MOSKOVA, lokak. 29. — Mitään tapaturmia ei ole sattunut Neuvostoliiton lentoliikenteessä viimeisten kahden vuoden aikana matkustaja- ja kauppalentolinjojen lisääntymisestä ja liikenteen kasvamisesta yleensä. Tämän tiedon ovat Neuvostoliiton ilmailuviranomaiset antaneet julkisuuteen.

Uusia lentolinjoja on avattu, niihin lukeutuen muuan 5,000:n mailin linja ja 2,500 mailin linja Persiaan sekä linja, joka yhdistää Moskovan, Leningradin ja Berlinin.

Sirkkeli tappoi sahatyöläisen

RUELISSA TAPAHTUNUT JÄRKYTTÄVÄ TEOLLISUUSMURHA

(Vapauden kirjeenvaihtajalta)

RUEL, ONT., lokak. 28. — Lauantaina tapahtui J. Campbell & Sonin täkäläisellä sahalla päivällisen jälkeen järkyttävä teollisuusmurha, kun ratapölkkyjä katkasemassa ollut James Sullivan niminen työläinen kaatui permannolla olleeseen puuhun sillä seurauksella, että sirkkelin terä katkaisi häneltä käden sekä repi ruumiin olkapäästä poikittain vyötäisiin. Onnettomuuden uhri kuoli muutaman hetken kuluttua siitä, kun hänen ruumiinsa oli irrotettu sirkkelistä.

Surmaantunut oli syntynyt Englannissa ja jätti jälkeensä vaimon ja lapsen.

Tapaturma on laskettava selväksi teollisuusmurhaksi, sillä paikka, missä onnettomuus sattui, olisi helposti voitu suojustaa vaarattomaksi.

Skandinavian työläiset tukevat Suomen satamataistelua

Avustusta jatketaan ja saartoa tiukennetaan

TUKHOLMA, lokak. 12. — (Postitieto) — Skandinavian kuljetustyöläisten liiton edustajakokouksen antamassa tiedonannossa lausutaan: Käsiteltyään seikkaperäisesti Suomessa jatkuvaa satamatyöläisten työselkkausta ja otettuaan edelleen selville, että taistelussa on yksinomaan kysymyksessä oikeus työehtosopimusten tekemiseen, lausuu kongressi, että avustusta on, kuten tähänkin asti, suoritettava työselkkauksen alaisiksi joutuneille sekä että muiden Skandinavian järjestöjen alottamia saartotoimenpiteitä on jatkettava ja entisestään tiukennettava. — TT.

Japanilaiset konsessionit Neuvostoliitossa

Tuotanto kasvanut kaukaisessa idässä

MOSKOVA, lokak. 29. — Vuoden 1925 alussa solmi Japani Neuvostoliiton kanssa useita sopimuksia, jotka käsittivät konsessionien myöntämistä japanilaisille hiilen, öljyn ja puutavaran tuottamista varten kaukaisessa idässä.

Sahalinin saaren öljykonsessionin yhteydessä ovat japanilaiset saaneet 70,000 tonnia öljyä v. 1927 eräästä alueesta, jota kutsutaan Okhinskyn alueeksi. Tänä vuonna odotetaan saatavan 150,000 tonnia sanotusta alueesta, joka vastaa puolta koko Japanin öljyntuotannosta. Kahden vuoden aikana on sijoitettu alueeseen 5,000,000 ruplan pääomat.

Japanilaiset konsessionien haltijat ovat saaneet konsessionialueista 10,000 tonnia hiilikoksia joka kuukausi. Tänä vuonna on aloitettu työt japanilaisten puutavarakonsessionin alueella, josta n. 4,000,000 kuutiojalkaa paperipuuta tulee otettavaksi Japanin paperiteollisuutta varten. Myöskin muut Japanin saamat konsessionit ovat tuottaneet käytännöllisiä tuloksia.

MAAILMAN SUURIN KAUKOPUTKI

Pasadena, Cal., lokak. 30. — Maailman suurin peilikaukoputki, jonka reflektorin leveys tulee olemaan 200 tuumaa, tulee rakennettavaksi jollekin Californian vuorelle. Kaukoputki tulee olemaan 5—10 kertaa voimakkaampi, kuin suuri Hookerin kaukoputki Wilsonin vuorella, ja otaksutaan, että tämän kaukoputken avulla kyetään näkemään satojamiljooneja uusia tähtiä.

Neuvostovastaiset hyökkäyssopimukset tulevat julki

ENGLANTI MUODOSTANUT PERSIAN, AFGANISTANIN JA TURKIN LIITON — RUMANIAN JA PUOLAN SOPIMUS PALJASTETAAN

BERLIN, lokak. 29. — Täällä on paljastettu monia yksityiskohtia Neuvostoliittoa vastaan punotuista sotilaallisista hyökkäysblokeista, joita on järjestetty Englannin ja Ranskan toimesta pitkin Neuvostoliiton eteläisiä ja läntisiä rajoja.

Muuan tieto ilmoittaa yksityiskohtaisesti Englannin ja Ranskan militarististen valtiomiesten toiminnan Rumanian ja Puolan sotilaallisen hyökkäyssopimuksen aikaansaamisessa, johon Tshekkoslovakiakin on otettu mukaan sotatarvikkeita varaavana keskuksena, ja mahdollisesti muita puskurivaltioita itä-Europassa.

Neuvostoliiton eteläistä rajaa pitkin on muodostettu liitto Persian, Afganistanin ja Turkin välillä, ollen Egyptikin mahdollisena liittolaisena.

Saksan taantumuslehdet tunnustavat Ranskan ja Englannin vehkeilyjen olevan tähdätyt Neuvostoliittoa vastaan

Molemmat tiedot ovat olleet saksalaisissa lehdissä eilen aamulla, ja vieläpä sellainenkin taantumuksellinen lehti, kuin keskustapuolueen äänenkannattaja "Germania" ja berliniläisen Idän uutistoimiston lehti "Ost Express", väittävät saaneensa tiedot varmoista lähteistä ja myöntävät, että molemmat sopimukset on tähdätty Neuvostoliittoa vastaan.

Afganistanin ja Intian talonpoikaiston ja työväestön keskuudessa esiintyvän levottomuuden vuoksi on ollut yleisesti tunnettua, että brittiläiset ovat suorittaneet manöövereita Afganistanin, Persian ja Egyptin vetämiseksi tehokkaaseen liittoon Neuvostoliittoa vastaan ja vallankumouksellisten nousujen kukistamiseksi näissä maissa.

Persian ja Egyptin hallitukset ovat jo entuudestaan olleet brittiläisten diplomaattien vaikutusvallan alaisia, ja nyttemmin saapuneet tiedot, että Turkki ja Afganistan ovat solmineet keskinäisen liiton, vahvistaa sitä johtopäätöstä, että yllämainittujen maiden välillä on muodostettu bloki Neuvostoliittoa vastaan.

Puolan ja Rumanian sopimus katala juoni Neuvostoliittoa vastaan

Sotilaallinen liitto Puolan ja Rumanian välillä saatiin valmiiksi sen jälkeen, kun puolalainen kenraali Sosnokovski oli neuvotellut Rumanian hallituksen kanssa Bukarestissa ja ranskalainen kenraali Le Rond oli neuvotellut Liettuan, Latvian, Puolan, Tshekkoslovakian, Rumanian, Jugoslavian ja Bulgarian hallitusten kanssa.

Tuloksena näistä neuvotteluista oli yhteistoimintasuunnitelma Puolan ja Rumanian armeijain välillä Neuvostorintamalla sillä lisäsopimuksella, että uusi Puolan suojeluksen alainen Ukrainan valtio tulisi luotavaksi siinä tapauksessa, että hyökkäys onnistuisi.

Ranska tulisi hyökkäämään Neuvostoliittoa vastaan Itämereltä käsin

Näissä saaliinjakosuunnitelmissa mainitaan, että Rumanialle annettaisiin Odessa Mustallamerellä. Punotut sotajuonet on kehitetty niin pitkälle, että Ranska ei tulisi ainoastaan tukemaan hyökkäystä aseilla ja upseeristolla, vaan hyökkäämään Neuvostoliittoa vastaan Itämereltä päin.

Tshekkoslovakian ulkoministeri Benes oli ensiksi vastustanut maan yhtymistä Puolan-Rumanian liittoon selittäen, että yleinen mielipide Tshekkoslovakiassa on liiaksi Neuvostoliiton puolella sekä työväestön keskuudessa liian voimakkaita kommunistisia tendenssejä, salliakseen Tshekkoslovakian yhtymistä neuvostovastaiseen sotaliittoon. Mutta käytyään Parisissa ja Lontoossa, ja saatuaan vakuutuksia, että Trianon sopimusta tultaisiin muuttamaan Tshekkoslovakian eduksi, suostui hän sopimukseen, jonka mukaan Tshekkoslovakian Skoda-tehtaissa valmistettaisiin sotatarpeita Rumanialle.

Englannin ja Ranskan imperialistihallitusten tiedetään siis järjestäneen sarjan sotilaallisia liittoja, jotka ulottuvat Itämereltä Välimerelle ja työläisten ja talonpoikain tasavallan eteläisten alueiden ympäri.

— Sveitsissä on kolmetuhatta juustotehdasta.

Farmityöläiset voittaneet lakon Californiassa

Saavat 50 prosentin palkankorotuksen — Unio perustettu

SAN FRANCISCO, lokak. 29. — Viisisataa maataloustyöläistä, jotka menivät äskettäin lakkoon Salinassa, voittivat lakkonsa ja pakoittivat maanomistajat hyväksymään heidän asettamansa ehdot. Lakkolaiset voittivat yli 50 prosentin palkankorotuksen.

Maataloustyöläisten unio perustettiin ja se tulee heti valmistautumaan seuraavan työkauden joukkoesiintymistä varten, pakoittaakseen työnantajat hyväksymään parannettuja työehtoja. Työläiset ovat pääasiallisesti meksikolaisia ja filippiiniläisiä.

Samalla myöskin organiseerattiin Workerspuolueen ja kommunistisen nuorisoliiton osastot maataloustyöläisten keskuuteen.

Työläinen jäänyt savivyöryn alle

TOINEN TYÖLÄINEN ON VAIKEASTI LOUKKAANTUNUT

WINDSOR, ONT., lokak. 31. — Eilen puolenpäivän tienoissa surmaantui Isaac Ujanen niminen työläinen ja yksi hänen työtovereistaan loukkaantui erittäin vaarallisesti, kun useampia tonnia savea vyöryi tunneliin, jota he neljän, viime hetkessä pelastuneen toverinsa kanssa kaivoivat Michigan Central rautatien raiteiden alle Sandwich kadulla Amherstburgissa.

Ujanen kuoli sen johdosta, että kaksi suurta savimöhkälettä, mitkä painoivat ehkä noin 400 paunaa, putosivat hänen vatsansa päälle. Hänen vasen jalkansa oli myös katkennut kahdesta paikasta. Hän oli heittänyt henkensä kun työtoverinsa saivat saven pois hänen ruumiinsa päältä. Surmansa saanut lienee ollut 35-vuotias. Tapaturman johdosta tultanee pitämään kuolemansyyntutkinto.

Zeppelinillä myrskyinen matka

Tuuli on kuitenkin myötäinen

FRIEDRICHSHAFEN, Saksa, lokak. 30. — Kotimatkalla oleva "Graf Zeppelin" on joutunut kamppailemaan myrskyn kanssa. Matkaa kuitenkin edistää voimakas myötätuuli, jonka johdosta ilmalaivan keskimääräinen tuntinopeus on voinut kohota aina 74½ mailiin saakka. Ilmalaiva oli tänään kello 11 tienoilla ap. itäistä standardiaikaa keski-Atlannilla, eli n. 800 mailin päässä Cape Racesta Newfounlandista. Otaksutaan, että laiva pääsee perille huomenna. Epäedullisten ilmastosuhteiden vuoksi on radioyhteyden ylläpitäminen ilmalaivan kanssa ollut hankalaa.

Hintasota sanomalehtipaperin kaupassa

MONTREAL, lokak. 31. — Kun sanomalehtipaperin hinta oli vuosi takaperin noin 65 dollaria tonnilta, niin on sen jälkeen ylituotannosta aiheutuneesta kilpailusta johtunut hintain laskeminen alle 50 dollarin tonnilta.

Täällä ilmotetaan, että Price Brothers and Company on myynyt paperia englantilaisille sanomalehdille 48.50 dollarin hinnasta tonnilta ja International Paper Company Hearstin yhdysvaltalaisille lehdille 50 dollarista tonnilta.

VEHNÄNMYYNTIRENKAIDEN VEROTTAMINEN

Ottawa, lokak. 30. — Kysymys tuloveron asettamisesta vehnänmyyntirenkaiden maksettavaksi tulee piakkoin ratkeamaan, sillä hallitus on pitkän erimielisyyden jälkeen jättänyt kysymyksen oikeuslaitosten ratkaistavaksi.

Kun renkaat ovat kieltäytyneet tuloveron maksamisesta, niin sanotaan hallituksen pitkittäneen asian ratkaisua poliittisista syistä.

NELJÄ VUOTTA 12.80 DOLLARIN VARKAUDESTA

MONTREAL, lokak. 31. — Täällä on tuomittu 34-vuotias Alphonse Alain 80 sentin arvoisen hajuveden varastamisesta rohdoskaupasta puolen vuoden vankeuteen. Samassa yhteydessä tuomittiin hän 12 dollarin arvoisen naisten puvun varastamisesta kolmen ja puolen vuoden vankeuteen, siis olemaan yhteensä neljä vuotta vankeudessa.

Mies oli tunnustanut joutuneensa kärsimään seitsemän kertaa aikaisemmin tuomion puotivarkaudesta.

Saksan noskelaiset pakoitettu peräätymään

Joukkojen painostuksesta tulevat luopumaan sotalaivain rakennusohjelmastaan

BERLIN, lokak. 30. — Merkit viittaavat siihen, että sosdem. hallitus tulee lykkäämään laivasto-ohjelmansa toteuttamisen niiden joukkomielenosoitusten vuoksi, joita kommunistipuolueen toimesta järjestettiin kaikkialla maassa sotalaivojen rakentamista vastaan.

Sosdem. puolueen sanomalehtitoimisto ilmoittaa, että toimenpiteisiin sotalaivojen rakentamissuunnitelman keskeyttämiseksi tullaan sosdemien toimesta ryhtymään heti sen jälkeen, kun on pidetty puolueen neuvottelukokous marraskuussa.

Kommunistipuolueen johtohenkilöt suhtautuvat sosdemien ympärikäännökseen laivastokysymyksessä epäluulolla, mutta yleisesti kuitenkin arvellaan, etteivät sosdemit pysty nykyisessä tilanteessa ryhtymään mihinkään tehokkaisiin toimenpiteisiin risteilijäin rakentamiseksi, sillä joukkojen painostus on liian ankara.

Puolet Philadelphian poliisilaitoksen päällystöstä kelvottomia

Suunnaton poliisiskandaali paljastanut ennenkuulumatonta mätää

PHILADELPHIA, Pa., lokak. 30. — Kaupungin pormestari Harry Mackey on määrännyt noin puolet Philadelphian poliisilaitoksen johtavista virkailijoista pidätettäväksi virasta. Pidätettyjen joukossa ovat ne kolme poliisitarkastajaa ja 18 poliisikapteenia, jotka suurvalamiehistö oli eilen antamallaan päätöksellä julistanut kelvottomiksi olemaan missään kunnallisessa virassa.

Valamiehistön päätöksessä ehdotetaan syytteitä nostettavaksi 250 poliisivirkailijaa vastaan.

Philadelphiassa on jo pitemmän aikaa ollut vireillä erikoistutkimuksia niiden syytösten johdosta, joiden mukaan poliisilaitos olisi miltei kokonaisuudessaan sekaantunut lahjusten ottoon salakapakoitsijoilta ja huonomaineisten paikkojen pitäjiltä. Kuulustelujen yhteydessä todettiin, että lahjusjärjestelmä oli kehitetty niin huippuunsa, että huomattavammat poliisivirkailijat olivat sen kautta "ansainneet" monta kertaa enemmän kuin heidän palkkansa. Edelleen kävi ilmi, että poliisit olivat yhteistoiminnassa kaupungin rikoskoplien kanssa.

MAATALOUSTUTKIMUSLAITOS MOSKOVASSA

Moskova, lokak. 30. — Ulkomaistenkin tutkijain huomion esineenä oleva kansainvälinen maataloudellinen instituutti, joka perustettiin v. 1926, omaa jo kirjaston, jossa on 75,000 teosta, ja vastaanottaa 746 aikakauslehteä ja sanomalehteä eri maista. Instituutti kustantaa kahdesti kuussa ilmestyvää aikakauslehteä: Maataloudellisia kysymyksiä, ja toimittaa maataloudellisia ja tilastollisia tutkimuksia koko maailmaa käsittävässä mittakaavassa.

NÄLKÄLAKKOLAINEN VIETY SAIRAALAAN

Little Rock, Ark., lokak 29. — Ateismin edistämisliiton presidentti Charles Smith, joka on täkäläisessä vankilassa ollut nälkälakossa jo 10 vuorokautta vastalauseena Arkansasin valtion ateisminvastustuslakia vastaan, vietiin lauantaina sellistään sairaalaan. Hän kieltäytyi ottamasta ruokaa sairaalassakin.

LUPAAVAT VANHUUDENELÄKKEITÄ JA NAISILLE ÄÄNIOIKEUDEN

Saint John's, Nfld., lokak 31. — Päästäkseen tämän kuun 29 päivänä suoritettavissa vaaleissa voitolle, lupaa hallituspuolue F. C. Alderdicen johdolla toteuttaa edelleenkin yhteiskunnallista omistusta ja liikennöidä rautateitä hallituksen laskuun, toteuttaa vanhuudeneläkejärjestelmän ja antaa naisille äänioikeuden.

Kaikki paperipuut ovat milt'ei yksinomaan International Paper Companyn ja rautamalmi Bescon kontrollissa. Muista luonnonrikkauksista omistaa yhdysvaltalainen ja canadalainen pääoma huomattavat kuparivaltaukset.

Leningrad, lokak 29. — Volhovan vesivoimalaitos 1927—28 toimivuoden aikana on kehittänyt 304 miljoonaa kilovattituntia sähköä verrattuna 126,209,000:aan kilovattiin edelliseltä vuodelta. Voimalaitos varustaa Leningradin sähköllä.

Pappi vapautettu kanteesta väärän valan teosta

PAPIN EMÄNNÖITSIJÄNÄ OLLUT NAINEN VÄITTÄNYT OLLEENSA "SUHTEISSA"

HAMILTON, ONT., lokak. 31. — Suurta huomiota herättänyt kreikkalais-katolilainen pappi, isä Fylma, on tullut jälleen vapautetuksi toisesta rikossyytteestä. Muutamia kuukausia takaperin hänet vapautettiin kanteesta, jossa hänen emännöitsijänään toiminut nainen selitti papin toimituttaneen tekaistun vihkijäisseremonian emännöitsijän ja papin yhdistämiseksi mieheksi ja vaimoksi. Vaikka todistajat kertoivat papin ja naisen eläneen yhdessä, niin ei oikeus silti havainnut pappia syylliseksi mihinkään rikokseen, ei edes siveettömyyteen, josta papit itse niin suuresti meluavat tämänluontoisissa tapauksissa.

Kun pappi oli oikeudenkäynnissä valaehtoisesti kertonut, että hän ei ole asunut Winnipegissä ollessaan miehenä ja vaimona yhdessä emännöitsijänsä kanssa, niin nostettiin naisen toimenpiteiden johdosta kanne pappia vastaan vääränvalan teosta. Lännestä tuotetut todistajat totesivat, että pari oli aika-ajottain asunut yhdessä käyttäen tekaistua nimeä. Samoin he kertoivat nähneensä parin samassa vuoteessa useamman kerran ja eri paikoissa.

Vapauttaessaan papin kanteesta väärän valan teosta, sanoi tuomari aviosuhteen muodostuvan siitä, että mies elättää naista, mitä seikkaa ei oltu todistettu. Pappi on siis vapautunut naimaasioistaan kaikella kunnialla.

Noskelainen sanomalehtimies Moses Hahl on kuollut

FITCHBURG, MASS., lokak. 29. — Tämänpäiväisessä Raivaajassa kerrotaan, että noskelainen sanomalehtimies Moses Hahl on kuollut vatsasyöpään Burbankin sairaalassa tässä kaupungissa, ollen kuollessaan 49 vuoden ikäinen.

Vainaja oli tullut Amerikaan 1903 ja oli toiminut täällä ollessaan Raivaajan, Työkansan, Työmiehen, Säkenien ja Nykyajan toimittajana ja luennoitsijana ja kirjailijanakin.

Palkankorotusta Calgaryn maalareille

Kahden vuoden työehtosopimus on allekirjoitettu

CALGARY, ALTA., lokak. 31. — Maalarien ja työnantajien välillä on täällä allekirjoitettu kahden vuoden työehtosopimus, missä nykyinen 75 sentin tuntipalkka sovitaan korotettavaksi tulevan huhtikuun 1 päivään saakka 85 senttiin ja sen jälkeen 95 senttiin maaliskun loppuun 1930.

Palkankorotuksen myönnytyksenä ovat työläisten edustajat luvanneet kannattaa työnantajain vaatimusta, että kaupungin hallinto julistaisi maalaustöiden harjoittamisen erikoiseen suojelukseen, niin, että töitä saisi teettää ainoastaan lupakirjan omaavat työnantajat.

Laivastovarustelu-neuvottelut

Eri maiden "asiantuntijain" konferenssia pidetään mahdollisena

GENEVE, lokak. 30. — Suurten merivaltojen laivastoasiantuntijain välistä konferenssia tulee kansainliitto esittämään kutsuttavaksi koolle tarkoituksella keksiä yhteinen peruste, jonka pohjalta voitaisiin päästä sellaiseen sopimusluonnokseen, joka oikeuttaisi valmistamaan aseistariisumiskomissionin kokouksen pitämistä.

CANADAN SUURMIEHET OVAT OLLEET KONSERVATIIVEJA

Toronto, lokak. 31. — Ontarion pää- ja opetusasiain ministerinä toimiva konservatiivi G. Howard Ferguson on toimituttanut maakunnan kouluja varten lukukirjan Canadan suurmiehistä. Liberaalisen puolueen Ontarion maakunnan päämies Sinclair väittää, että tuossa kirjassa ei ole esitetty suurmiehinä muita kuin konservatiiveja ja että pääministeri harjoittaa maakunnan varoilla propagandaa puolueensa hyväksi, minkä johdosta kirjan kouluissa käyttäminen on kiellettävä.

Työläiset ovat lisäksi tietoisia siitä, että kirjassa harjotetaan propagandaa kapitalismin hyväksi.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyiltä. — Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta. $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 35 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Neuvostoliiton luottosaarto murtuu

Viime päivien kuluessa on Yhdysvalloissa oleva Neuvostoliiton kauppa-asioita valvova Amtorg Trading Co. allekirjoittanut International General Electric Co:n kanssa 21,000,000 dollarin kauppasopimuksen. Tällä toimenpiteellä on ensiksikin murskattu se luottosaarto, mitä Suurbritannia on koettanut pitää yllä siitä saakka, kun se toimeenpani surullisen kuuluisan poliisitarkastuksen Arcosin toimistossa Lontoossa; toiseksi se on muokannut maaperää Neuvostoliiton diplomaattiselle tunnustamiselle. Tuon sopimuksen mukaan tullaan amerikalaisia sähkökapineita viemään Neuvostoliittoon enemmän kuin 21,000,000 dollarin arvosta, joiden maksusta on 25 prosenttia suoritettava ennen niiden lähettämistä ja loppu maksettava kuuden vuoden kuluessa.

Kerrotaan että tuohon sopimukseen johtaneita neuvotteluita on käyty Yhdysvaltain hallituksen silmälläpidon alaisena ja että itselleen sopimukselle on saatu Yhdysvaltain valtioviraston siunaus. Kuitenkin väitetään valtioviraston taholta, ettei tuon siunauksen myöntäminen edellytä sitä, että Yhdysvaltain politiikassa Neuvostoliittoon nähden olisi tapahtunut muutosta, vaan että se on puhtaasti kaupallinen toimenpide.

The Economic Life-julkaisu kirjoittaa, että se terve ja rehellinen liikemetodi, mitä Neuvostoliiton kauppajärjestö on ulkomailla seurannut, on viime vuoden kuluessa mittaamattomasti lisännyt Neuvostoliiton tenhovoimaa. Lehti arvelee, että Yhdysvaltain suurliikemiesten entinen vihamielinen suhtautuminen Neuvostoliittoon on muuttunut ja jatkaa:

"Ken hyvään olisi vuosi sitten ehdottanut Owen Youngille, General Electric Co:n puheenjohtajalle, että hän myöntäisi Neuvostoliitolle 20,000,000 dollarin luoton viiden vuoden maksuajalla, olisi herra Owen sanonut semmoista henkilöä hulluksi."

Pravda, Neuvostoliiton kommunistien puolueen keskuskomitean äänenkannattaja sanoo, että tuon kauppasopimuksen kaikkein tärkein puoli on siinä, kun Yhdysvaltain valtiovirasto oli tietoinen siitä käydyistä neuvotteluista, "eikä vastustanut pitkäaikaisen luoton myöntämistä Sosialististen neuvostotasavaltain liitolle, edellyttäen, että luottoon myönnetty raha kulutetaan Yhdysvalloissa."

Kun Neuvostoliitto tarvitsee luottoa ja amerikalainen pääoma uusia sijotuspaikkoja, niin *Pravda* huomauttaa: "Ken sanoo että kaupankäynti on mahdollista ilman (diplomaattista) tunnustamista, niin hän puhuu kuin pikku kauppias, eikä kuten vakava liikemies." *Pravda* lausuu lopuksi, että Yhdysvallat alkaa asteittaan käsittämään, että yhteistoiminta Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain välillä on mahdotonta, ellei "Venäjän suurten markkinain ainoaa herraa, neuvostohallitusta", juridisesti tunnusteta.

Virka ja vakaumus

Brittiläinen työväenlehti *Workers' Life* kertoo, että Britannian kaivosmiesten liiton sihteeri, A. J. Cook, joka viimeisten vaiherikkaiden vuosien aikana on koettanut taistella kaivosmiesten liiton parhaitten etujen puolesta, joutui muutama viikko sitten koetukselle kaivosmiesten liiton tp. komitean oikeistolaisjohtajain edessä. Nämä vaativat, että Cookin on joko erottava kaivosmiesten liiton sihteerintoimesta tai peruutettava allekirjotuksensa, millä hän oli vahvistanut vasemmistolaisten manifestin, mikä kohdistettiin Llandudnossa pidetyn kaivosmiesten liiton konferenssin hyväksymiä ja työväenluokkaa vastaan tähdättyjä päätöslauselmia vastaan. Ja Cook peräytyi. Virka osottautui hänelle kalliimmaksi kuin vakaumus, vaikka tuo tp. komitean oikeistosakin erotusuhka sotii täydelleen liiton perussääntöjä vastaan. Yleissihteerin näet valitsee jäsenistö eikä tp. komitea. Cook ei kuitenkaan tahtonut asettaa tp. komitean oikeistosakin perussääntörikosta uhkaa yleisen taistelun kohteeksi, vaan taipui, kuten pikku poikanen, virkansa takia. Se saatetaan huomata hänen omasta, virallisesta selostuksestaan, mikä kuuluu:

"Britannian kaivosmiesten liiton tp. komiteassa käydyn käsittelyn ja selostusten jälkeen tahdomme me peruuttaa kannatuksemme siltä manifestilta, minkä herra Hohner julkaisi Llandudnon konferenssin johdosta ja minkä me silloin allekirjotimme; me tahdomme nyt vartoa sitä, minkälaisiin johtopäätöksiin Britannian kaivosmiesten liitto tulee niihin asioihin nähden, joita tuossa manifestissa käsitellään kuin myös Skottlannissa toimeenpantaviin kuulusteluihin nähden. Tp. komitea kuitenkin omalta kohdaltaan varmasti vakuuttaa, että Llandudnon päätöslauselmaa ei pidä tulkita siten, että se tekisi mahdolliseksi yksityisten jäsenten liitosta erottamisen heidän poliittisten mielipiteidensä tai yhteyksiensä takia."

Kun puheena oleva manifestin arvostelu kohdistui kaivosmiesten liiton tp. komiteaa vastaan sen takia, että tp. komitea oli tukenut ja puoltanut niitä Skottlannissa toimivia liiton johtomiehiä, jotka eivät olleet luopuneet virkapaikoistaan, vaikka he olivat jäsenistön äänestyksen kautta tulleet toimistaan erotetuiksi, niin pitäisi Cookin suoraan vastata, kieltääkö hän tämänlaatuisen arvostelun? Jos hän sen tekee, on hän täydelleen luisumassa vallan oikeistosakin tasolle.

Tämä ei muuten ole ensimäinen kerta — ja tokkopa viimeinenkään — jolloin Cook horjuu kriitillisen tilanteen tullen, aiheuttaen vakavaa vahinkoa sille taistelulle, mitä vallankumouksellinen työväestö käy kapitalismia vastaan. Moinen horjuminen on näet väistämätöntä niille, jotka tahtovat pitää toisen jalkansa reformistien ja toisen vallankumouksellisten leirissä. Tehoisin keino moisia horjumisia vastaan on vallankumouksellisen leirin lujittaminen, mikä tapahtuu kommunistiseen puolueeseen liittymisen ja voimakkaan vähemmistöliikkeen rakentamisen kautta, lausuu *Workers' Life* lopuksi.

Komintern — todellinen kansainvälinen

Kertoessaan viime kesänä pidetyn, Kommunistisen Kansainvälisen kuudennen kongressin työstä, vertailee toveri Buharin Kominternin kuudetta kongressia Toisen kansainvälisen Stuttgartin kongressiin, jota pidettiin 1907, siis Toisen kansainvälisen kukoistusaikana.

Buharin toteaa, että Stuttgartin kongressissa oli kaikkiaan 884 edustajaa. Niistä oli 28 Europan ulkopuolella olevista itsenäisistä maista, siis noin kolme prosenttia edustajamäärästä; ja viisi siirto- tai puolsiirtomaista, siis 0.5 prosenttia edustajain koko lukumäärästä. Sitävastoin oli Kominternin kuudennessa kongressissa 515 edustajaa. Niistä oli 100 Europan ulkopuolella olevista itsehallinnollisista maista, siis noin 20 prosenttia edustajista; sekä siirto- ja puolsiirtomaista 74 edustajaa, eli 14.4 prosenttia edustajain lukumäärästä.

Puheena olevien kongressien kokoonpanoa esittäväin lukujen vertailu osottaa, että Kommunistinen kansainvälinen on todellinen kansainvälinen, eikä nimellinen, kuten Toinen kansainvälinen oli kukoistusaikanaankin, puhumattakaan sen nykyisestä tyngästä.

CANADAN TYÖVÄENPUOLUEEN ONTARION MAAKUNTA-JAOSTON HISTORIIKKIA

Kun Canadan Työväenpuoluetta lähdettiin kehittämään yhteisrintaman koneistoksi, tapahtui se hetkellä, jolloin vallankumouksellinen mieliala voimakkaasti leimahteli Canadan työväenliikkeessäkin Venäjän vallankumouksen jälkiseurauksena. Ilmauksia siitä oli Winnipegin lakko, Nova Scotian lakkoliikkeet, sekä yli Canadan läpi kulkeva radikaalinen virtaus ammattiunioliikkeessä. Taantumuksellista uniobyrokratiaa vastaan kehittyi voimakas "edistysmielisten" liike taloudellisella alalla unioitten valistusliiton (T. U. E. L.) toiminnan kautta täällä ja Yhdysvalloissa. Osoittaakseni sen yleistä luonnetta lainaan seuraavat kohdat silloisista tilannekatsauksista:

"Unioitten valistusliiton ohjelman (Työväenpuolueen rakentaminen amalgamation 'yksi unio yhdessä teollisuudessa' periaatteen pohjalta. autonomia (toiminnan itsenäisyys canadalaiselle liikkeelle), kaivantojen kansallistuttaminen, y.m.) on Yhdysvaltain puolella hyväksynyt 14 valtiojärjestöä, kymmeniä ammattineuvostoja ja yli tuhannen paikallista unio-osastoa, sekä Canadan puolella Toronton, Hamiltonin, Winnipegin, Calgaryn, Edmontonin ja Vancouverin y.m. ammattineuvostot, Albertan maakunta Federatsioni, U. M. W. A. piiri 26 Nova Scotiassa, piiri 18 Albertassa, rautatienkonetyöläisten neljäs jaosto kokonaisuudessaan, Canadan rautatietyöläisten veljesliitto ja sadat paikalliset unio-osastot yli maan. Täten on enemmän kuin puolet Canadan ammattiunioliikkeestä lausunut hyväksymisensä näille tunnuksille. . . Ammattikongressin konventsionissa annettiin yhä edelleen hyväksyminen Canadan Työväenpuolueelle, amalgamation päätösesityksen puolesta annettiin 75 ääntä. . ." jne.

Canadassa oli tämä liike puskenut Ammattikongressin johtoon vasemmistofraaseilla ratsastavan James Simpsonnin. Häneltä luonnollisesti odotettiin johtoa vasemmistopyrkimyksien esittämiseksi ja taistelemiseksi. Olihan hänet asetettu johtoon oppositsionin puolelta.

Nämä ulkoiset tekijät olivat siis vaikuttamassa Canadan Työväenpuolueen syntyyn ja sen kasvuun. Pohjajaukkojen liikehtiminen pakoitti monet liberaalit ja konservatiivit olemaan mukana Työväenpuolueessa, mutta siitä huolimatta toimivat he samanaikaisesti porvarillisten puolueitten mukana ja vieläpä itse tunnustivat äänestäneensä porvarillisia ehdokkaita sellaisessakin tapauksessa, että työväellä oli oma ehdokkaansa.

Huomattava joukko ammattiunioita, joissa vasemmistolaiset olivat vaikuttamassa, saatiin liittymään Työväenpuolueeseen. Esim. juutalaisten keskuudessa Torontossa, täytyi mukana jollakin tavalla kaikkien olla. Ei ainoastaan vasemmistouniot ja sosialistiset ryhmät y.m., mutta vieläpä täysin porvarilliset juutalaisten kansalliset järjestöt (National Jewish Alliance) tulivat mukaan Työväenpuolueen Ontarion maakuntajaoston konventsioniin. Ne olivat edustettuna maakunta-konventsionissa, mutta kokonaan pysyivät sivussa käytännöllisestä toiminnasta paikallisesti. **Huippukohtana tässä kehityksessä voidaan pitää Työväenpuolueen Ontarion maakunta-konventsionia, joka pidettiin huhtik., 1926 Londonissa, Ont. Tässä konventsionissa oli 216 edustajaa.** Mutta tässä konventsionissa oli myöskin taantumuksellisten porvarillisten taholta ilmeisenä pyrkimys hajoittaa voimat. Esitys kommunistien häätämisestä oli luonteenomaista heille. Mutta vieläkin selvemmin tuli se ilmi siinä, että he esittivät konventsionin ratkaistavaksi kysymyksen, millä keinoilla voidaan saavuttaa työväenluokan vapautus, ja vaatien heidän rajoitetun kantansa hyväksymistä. Kommunistit ja vasemmistolaiset käsittivät, että se heitettiin provoseeraus- ja hajoitustarkoituksessa. Edelleen olimme jatkuvasti käsittäneet, ettei tällaisen yhteisenrintaman koneiston sovi määritellä lopullisen päämääränsä saavuttamisen keinoja ja menettelytapojensa ohjelmaa, koska silloin olisi jokapäiväisten luokkataistelun kysymyksien pohjalla mahdoton yhteistyöskentelyä jatkaa, mutta edellinen aiheuttaisi hajaannuksen. Kieltäytyttiin esitetyssä muodossa ratkaisemasta ja konventsioni hyväksyi lopullisesti seuraavaa:

". . . . ja edelleen olkoon päätetty, että jos työväenluokan vapautusta ei voida saavuttaa perustuslaillisella toiminnalla, niin työväenluokka on oikeutettu ja sen täytyy käyttää perustuslakivastaisia tai mitä tahansa toimenpiteitä katsoo sopivaksi. . ."

Näin jäi yhä edelleenkin avoimeksi kysymys, ja taantumuksellisille heidän oman ohjelmansa tulkitseminen ja propageeraaminen, sekä kommunisteille vallankumouksellisen ohjelman tunnetuksi tekeminen.

Työväenpuolueen taantumuksellisten hajoittamistyö alkaa samanaikaisesti sisäisesti ja ulkoisten seikkain vaikutuksesta

Canadan Työväenpuolueen Quebecin maakunta-jaosto oli juuri edellämainitun konventsionin edellä häätänyt kommunistit riveistään. Nyt tapahtui samoin Londonissa, Ont., jossa Ontarion jaoston taantumuksellisten fascistimainen Mouldin ja Foxcroftin johto vaikutti. Kummassakin edellämainituissa kuoli työväenpuolueen toiminta kommunistien häätäminen jälkeen lukuunottamatta sitä, että ennen kuolemaansa kummassakin paikassa käyttivät he työväenpuoluetta liberaalien vaalikoneistona. Tämä täytyi si olla elävänä todistuksena siitä, että vain toimivan aineksen ponnistuksilla voitiin pitää toisetkin mukana toiminnassa.

Niin pian kuin se jäi taantumuksellisten käsiin, seurasi niiden siirtyminen takaisin omiin porvarillisiin karsinoihinsa.

Ulkoisina tekijöinä oli vaikuttamassa vallankumouksellisen innostuksen laimeneminen joukoissa, unioitten valitusliiton (T. U. E. L.) ohjelman hyväksyneitten joukkojen hajaantuminen ammattiunioliikkeessä seuranneen vainon tuloksena. Ammattikongressin johtoon oppositsionin voimalla valittu Simpson oli kieltäytynyt johtamasta oppositsionipyrkimyksiä, hänelle oli alettu järjestämään retkiä Geneveen, Lontooseen y.m. Tämä toi pettymystä T. U. E. L. voimien ja yleensä taantumuksellisia vastaan olevan oppositsionin keskuuteen, samanaikaisesti kuin Yhdysvalloissa kärjistyi edistysmielisten ja taantumuksellisten välit ja alkoi kommunistien eroitteleminen ja vainoaminen. Fraaseilla ratsastavat "edistysmieliset" eivät kestäneet koetusta, josta seurasi T. U. E. L.-liikkeen hajoaminen, jääden siihen vain kommunistit ja vallankumoukselliset läheiset sympatiseeraajat. Canadan puolella oli T. U. E. L. liike vain osa Yhdysvalloissa toimivasta ja yhteydet lähemmin keskitetty sinne, samoin kuin suurin osa ammattiliikkeestä yleensä. Ammattiunioitten valistusliitto siis alkuperäisessä muodossaan ja tunnuksissaan lysähti kokoon taantumuksen vasaran alle, samanaikaisesti kuin vallankumouksellinen innostus laimeni joukoissa.

Canadan työväenpuolueen Ontarion jaoston Londonin konventsionissa ilmennyt **väittely menettelytavoista jatkui edelleen yleisten liittovaltion vaalien edellä pidetyssä ylimääräisessä konventsionissa Torontossa, syyskuussa, 1926.** Simpson esitti senaatin reformeerausta ja B. N. A. Act'in (Canadan perustuslain) reformeerausta koskevat kohdat ohjelmaan (nämä oli myöskin liberaalien ohjelmassa), jotavastoin kommunistit ja vasemmistolaiset vaativat kokonaan senaatin hävittämistä ja B. N. A. Act'in kumoamista ja työläisten ja talonpoikain tasavallan muodostamisen selventävää tulkintaa. Konventsionissa hyväksyttiin vasemmistolaisten esitys senaatin hävittämiseen nähden ja jälkimäisessä kohdassa tyydyttiin vaatimaan "itsemääräämisoikeuksia" ja "täydellistä itsehallintoa".

Tämän väittelyn ajalla kimpaantui puheenjohtaja Muldowney (joka on keskustalainen) ja heitti vasaran Simpsonille ja käski hänen menemään liberaalien joukkoon, sekä itse erosi maakunta-jaoston presidentin tehtävästä.

Vaalitaistelun yhteydessä puheissaan Simpson kuitenkin vastusti Työväenpuolueen ohjelmaa ja edusti konventsionissa ottamaansa kantaa.

Seurasi Hamiltonin konventsioni, huhtik., 1927, Simpson ei ollut enää saapuvilla, mutta siitä huolimatta valittiin hänet vielä Ontarion jaoston sihteeriksi. (On muistettava, että Bert Robinson oli toiminut v. t. sihteerinä melkein koko ajan ylimääräisen konventsionin jälkeen). Edellämainitut juutalaiset National Alliancen osastot lähettivät tälle konventsionille kirjeen, ilmoittaen etteivät he enää halua olla mukana. Londonin fascistit, jotka olivat ajaneet kommunistit pois keskusneuvostosta ja muuttaneet sen vaaleissa liberaalien koneistoksi, kieltäytyivät allekirjoittamasta nimiään Sacco-Vanzettin vapauttamisvetoomuksen alle. Kovimmalle koski heihin (koska olivat konservatiiveja) Locarnon sopimuksen tuomitseminen ja brittiläisen imperialismin vehkeitten paljastaminen, Neuvostoliittoa vastaan tähdättynä, jonka konventsioni teki hyväksymällä asiaa koskevan päätösponnen. (Voi olla vielä sellaisiakin työläisiä, jotka asettavat kysymyksen, miksi tällainen tuomitseva päätösponsi tuli hyväksytyksi, siksi on hyvä etukäteen jo vastata, että siihenaikaan Canadan pääministeri King vastusti Locarnon sopimuksen hyväksymistä, vaikkakin hänen motiivinaan oli vaikutuksensa lujittaminen ja konsessioonien puristaminen lähestyvältä valtakunnan konferenssilta, josta palattuaan King selittikin, että Canada on "tasa-arvoinen asemassa, mutta ei käytännössä" brittiläisen valtakunnan sisällä, mutta voimakkaampana "patnarina" jää valtakunnan ulkopolitiikan ylivalvonta Suur-Britannialle.)

Kuten jo mainitsin, ei Simpson ollut tässä konventsionissa ja jälkeen sen oli hän hiljaa, kunnes syksyllä ammattikongressin konventsionissa, joka pidettiin Edmontonissa, Alta., syyskuun alussa, julisti hän sodan kommunisteja vastaan ja tiedotti maailmalle, että hän on sitä mieltä, että kommunistit on ajettava pois Canadan Työväenpuolueesta. Tätä tappelua käytiin Toronton ammattineuvostossa, koska sieltä yritettiin nyt ajaa kommunistit pois.

On nyt otettava huomioon, että ammattiunioliikkeessä oli tilanne kärjistynyt. Yleis-canadalainen työväenliitto oli muodostunut, ja puolueemme alkanut vaatimaan "autonomian" tilalle todellista voimien yhdistämistä ja esittänyt näitten kahden ammattiliittokeskuksen yhdistämistä ja canadalaisen ammattiunioliikkeen yhtenäisyyttä käytännöllisenä todellisuutena. Canadan Työväenpuolueessa oli "kansainvälisiä" ja kansallisia ammattiunioita, jonka seikan takia Simpson julisti, että ammattikongressi vuosittain esittää vaatimuksensa liittohallitukselle työväen yhteiskunnallisen lainlaadinnan vaatimuksiin nähden, mutta jos C. L. P. muodostuu vain nimelliseksi koneistoksi ammattikongressin yhteydessä, niin voidaan kongressin johdon taholta käyttää sitä nimeä esityksien tekemisessä. (Tov. Mrs. Custance ja Smith raporteerasivat tämän lausunnon puolueemme poliittiselle komitealle).

Taloudelliselta rintamalta siirtyi siis taistelu poliittiselle rintamalle Simpsonnin johtamana hyökkäyksenä, joka tapahtui siten, että entisten toimenpiteittensä lisäksi Simpson ja Mould kokosivat joukon taantumuksellisisia yksilöitä ja pikkuporvarillisia juutalaisia järjestöjä, sekä perustivat federaattiselle järjestöpohjalle pyrkivän Ontarion Työväenpuolueen kilpailevaksi järjestöksi Canadan Työväenpuolueelle Ontariossa.

Näitten syitten perusteella viime syksynä annettiin Simpsonnille paheksumislause Toronton C. L. P:n keskusneuvostossa ja senjälkeen Simpson kuului vain jo sitä ennen järjestämäänsä kommunisteista vapaaseen rinnakkaiseen "yhteisenrintaman" puolueeseen. Olisi luullut, että heillä oli jonkun verran kykyä järjestämiseen, mutta Canadan Työväenpuolueen Ontarion jaoston konventsioni, huhtikuussa oli paremmin edustettuna kuin Hamiltonissa pidetty konventsioni, jotavastoin Simpsonnin Työväenpuolueen konventsionissa oli vain 21 sielua, johon se myös nukkui.

Canadan Työväenpuolueen Ontarion jaoston voimat ovat ennallaan, lukuunottamatta Torontossa Earlscourt Labor Partyn taholta ilmenevää tyytymättömyyttä, mikä johtuu osittaisesti kommunistien välinpitämättömyydestä sitten viime huhtikuun, tai erikoisesti juuri viime kesän ajalla. Earlscourtin osastossa kuitenkin oli Simpsonin puolueen muodostamisen yhteydessä vain yhden äänen enemmistö C. L. P:n puolesta. Yhden äänen enemmistöllä päättivät he kokouksessaan jäädä Työväenpuolueeseen vain siksi, että Simpsonin puolue oli tarkoitettu federaattiselle pohjalle Canadan Työväenpuolueen rinnakkaiseksi, taantumuksellisten yhteisen rintaman koneistoksi, jotka kieltäytyivät liittymästä mihinkään yhteiseen rintamaan, jossa on kommunisteja. Nyt syntynyt tyytymättömyys on myöskin osittaisesti tyytymättömyyttä, joka on tarttunut silloisen hajaannuksen aikana Robertsonnin perheessä tapahtuneessa hajaannuksessa isää vastaan nousseeseen poikaan, joka muuttaa voimasuhteet Earlscourtin osastossa.

Yllämainittu kommunistien välinpitämättömyys ei ole muuta kuin toimettomuutta puolueen edustajain ja unioista edustajiksi valittujen puoluejäsenten taholta, keskusneuvoston kokouksiin osanotossa ja sen työssä. Työväenpuolueella on vielä toiminnan mahdollisuus aivan yhtä varmasti kuin ennenkin, sekä valmistautuu keskusneuvosto Torontossa asettamaan ehdokkaansa kunnallisvaaleissa, samoin kuin juuri näinä päivinä ovat Rajakaupunkien työläiset asettaneet kunnallisehdokkaat Ford City'ssa Canadan Työväenpuolueen kautta.

(Yhteenvetona voitaisiin selvästi huomata, että Ontariossa ovat taantumukselliset yrittäneet hakea monia muotoja hajaannuksen provoseeraamiseksi, mutta voimatta saada kommunisteja rikkomaan rintamaa, ovat he joutuneet turvautumaan vetäytymiseen ja heikentämiseen. Quebecin taantumukselliset sulivat porvaripuolueisiin ja Vancouverin Itsenäinen puolue manöveraili "keltaisenvaaran" kysymyksellä (kuten tov. A. B. Mäkelä äskettäin selosti), kunnes sai hajaannuksen B. C:n maakunta-jaostossa. Kaikista näistä seikoista huolimatta ovat kommunistit yhä uskollisesti tarjoamassa yhteistä rintamaa ja tulevat säilyttämään Canadan Työväenpuolueen tunnuksen jatkuvasti ohjelmassaan, taistellen laajojen joukkojen vetämiseksi itsenäiseen poliittiseen työskentelyyn porvaripuolueita ja kapitalismia vastaan.

A. T. H.

Iskon näkökulmasta

Tietämättömyyden pahaahenkeä on ryhdytty raivaamaan oikein uskolla pois Canadan suomalaisten työläisten keskuudesta. Huomenna nimittäin alkaa se Vapauden suurrynnistys, jolloin lehtemme tilaajamäärää kohotetaan oikein huikeasti. Huikeammin kuin koskaan aikasemmin lehtemme historiassa. Olemme nimittäin kuulleet sellaisia kuiskeita asiamiesten taholta, että tässä rynnistyksessä sitä otetaankin oikein kuokkamiehen luonnolla asiaan käsiksi.

Ja palkinnotkin kuuluvat viehättävän aikalailla, vaikka sitä allekirjottaneelle ei ole rehellisesti tunnustanut kuin yksi ainoa asiamies. Hän kirjotti kilpailun alkajaistervehdyksen meille, jossa tervehdyksessään lausuu seuraavaa:

"Olen tällä paikkakunnalla samalla kertaa sekä asiamies että lehden kirjeenvaihtaja. Molempia japeja nyt kilpailun tullen en voi kunnollisesti täyttää, vaan täytyi toinen luovuttaa toisille tovereille. Luovutin kirjeenvaihtajan tehtävän, vaikka se itseasiassa minulle onkin hauskempi japi kuin tämä asiamiehen tehtävä. Mutta kunniasyistä pidin asiamiehen toimen. (Ja vietteleehän ne palkinnotkin, kun suoraan tunnustan.) Olen tullut näes huomaamaan, ettei tällä paikkakunnalla ole toista niinkään suulasta miestä — oma kiitos ei haise — kuin minä olen, ja siksi päätin tuon suuvärkkini valjastaa nyt kilpailun tullen oikein todenteolla Vapauden palvelukseen. Onkin tullut tähän asti vähän laiskoteltua. — No, terve nyt sitten! Seuraavan tervehdykseni saavat konttoritytöt upean tilauslappukirjeen muodossa. — Jack."

Tuollaisia Jackeja kuuluu nykyisin Vapauden asiamiesten joukossa olevan oikein rutkasti. Konttoriin saapuu tämän tästä asiamiehiltä kirjeitä, joissa he uhkailevat näyttävänsä maailmalle ihmeitä tämän rynnistyksen aikana.

Ja vaikkapa ei tietäisi noin puheiden mukaan täällä "pääkallonpaikoilla" mitään rynnistyksen lähestymisestä, niin huomaisi sen kuitenkin sivukylillä kulkiessaan. Äskettäin palasi eräs vanha veikko (emme tarkoita, että hän olisi ikäloppu, mutta vain sitä, että hän hyvä ystävämme) länneltä viljankorjuusta ja heti ensitöikseen toi sellaisia terveisiä, että ukot lännellä ovat kovin salaperäisen näköisiä ja makuisia. Kuuluivat hänelle, "itäläiselle", uhkailleen, että tässä näytetään vielä itäläisille, jotta missä pensaassa mehukkaimmat marjat kasvaa. Vanha veikko, nimitämme häntä nyt sellaiseksi, ihmetteli allekirjottaneelle, että mikähän salajuoni niillä lännen ukoilla on oikein tekeillä, kun ne ovat niin hyökkäävän näköisiä. Selitimme vanhalle veikolle, että nythän kohta alkaa se Vapauden suurrynnitys ja siksi kai ne lännen papat ovat olleet niin hyökkäämään lähtevän näköisiä. Vanha veikko kirosi. Ihan aito härmäläisellä mallilla. Sanoi, että sen se tekee, kun ei tule luettua kaikkia lehtiä. Ukko-paha oli sivuuttanut sen lehden numeron lukemisen jossa oli kilpailujulistus. Ja vanha veikko katosi kuin — kuin — (juutas, kun on vaikea löytää sopivaa vertausta) — kuin pappi polseviikin edestä. Nenäänsä tuhnauttaen vain mennessään kuului mutisevan, että itäläisten pensaissa ne mehukkaimmat marjat kasvaa tällä kymmenluvulla, sanokoot lännen papat mitä tahtovat.

Vanha veikko lähti hankkimaan Vapaudelle tilauksia. Häntä jurnutti nimittäin suuresti se, ettei tiennyt siellä lännellä ollessaan mitään koko ryntäyksestä ja sitä, yhden lehden lukemisen laiminlyöntiään korjatakseen ryhtyi asiamieheksi.

Vanha veikko matkusti Quebecin alueelle, josta hän onkin ikäänkuin "kotoisin," ja kirjotti junasta meille pienen kirjelappusen, jossa sanoo, että koska harvesti lännellä hänen kohdaltaan ei oikein onnistunut, porvarien vakuutteluista huolimatta, niin hän quebecilaisten puolesta vannoo, että nyt tehdään Vapauden levitysryntäyksen aikana Quebecissa sellainen tilausharvesti, että länteläiset, joihin hän sanoo laskevansa kaikki ulkopuolella Quebecin olevat maakunnat, ryntäyksen loputtua pukeutuvat säkkiin ja rypevät tuhkassa ja tulikivessä ja huutavat avukseen Tatu Helinin ja muut ammattiasiamiehet, pelastaakseen heidän kunniansa tilausten hankinnassa. —

Allekirjottanut ei mitenkään ole tappelunhaluinen eikä myöskään isänmaallinen, mutta tuo vanhan veikon uhkaus sai kuitenkin niskavillamme pörhistymään suoriksi kuin sian harjakset. Mekö "länteläiset" tulisimme rypemään kilpailun päätyttyä viholaissäkki päässä tuhkassa ja tulikivessä! Ei ikinä!

Sotakirves kaivetaan huomenna maasta ja silloin alkaa rynnitys.

Kiristäkää suolivöitänne, "länteläiset", ettei housut putoa taistelun melskeessä kuten Jukolan Jussilta muinoin Impivaaran saunassa, ja rynnätkää puolustamaan kunniaamme, jota vanha veikko on verisesti loukannut!

Saisimme tosiaankin repiä viimeiset haivenet päästämme, jos kilpailun laakeriseppeleet vietäisiin kaikki "itään," Stahlbergin Jussin valtakuntaan.

Sallimmeko sen — häh?

Luppovaaran Isko.

Eri paikkakunnilta

Verdun, Que.

PAIKKAKUNNALTA MUUTTANEITA

Toverit Kitunen, Ström ja Westergard lähtivät eräälle paperimyllyrakennukselle lähelle Ottawaa. Perheet jäivät vielä toistaiseksi tänne; sillä asunto-olot eivät ole vielä siinä kunnossa edellämainitulla työmaalla, että sinne voisivat vaimot ja lapset mennä. Työ on pitempiaikainen. Arvelevat kestävän toista vuotta, joten perheiden hajallaan olo näin pitkän ajan kuluessa tuottaisi hankaluuksia, ja siksipä saavat nämäkin perheet taas hävittää perustamansa kodit tällä paikkakunnalla ja siirtyä sinne, missä olisi varmempia työnsaantimahdollisuuksia. Paikallinen puolueryhmämme kärsi tuntuvan menetyksen toiminnassaan, sillä mainitut toverit olivat innokkaita toiminnassa puolueen hyväksi. Ja Fred Salmela on lähtenyt Winnipegiin rautatien töihin.

MURTOVARKAUS

Viime sunnuntai-iltana 7.45 kun Mr.

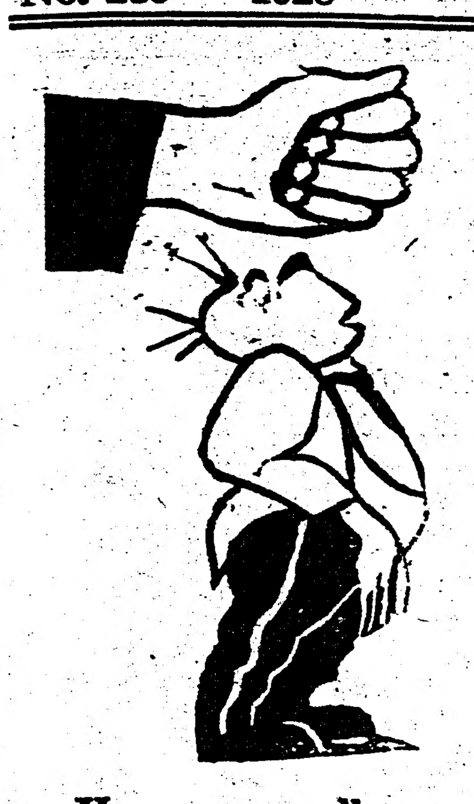

Huomenna alkaa

uusien tilausten hankkimisryntäys Vapaudelle. Jokaisella on tilaisuus moukaroida porvaria nokan päälle hankkimalla tilauksia lehdellemme. Koettakaa kuka voi takoa porvarin nenän litteämmäksi — kuka hankkii enimmän tilauksia?

D. Aubertin oli lähtenyt perheineen pienelle auto-ajelulle, oli varas tai varkaat murtautuneet hänen huoneustoonsa 3851 Verdun Avenuella. Varkaat olivat tunkeutuneet huoneustoon, murtamalla keittiön puoleisen ikkunen ja aukaisemalla sisällä olevan haan. Kun perhe palasi yhdentoista aikaan kotiin, niin huomasivat he, että 400 dollarin arvoinen turkistakki (Persian Lamb) oli viety ja samaan matkaan oli mennyt myöskin 95 dollarin arvoinen, näädän nahkainen, karvakaulus.

Ilmoitus varkaudesta tehtiin kohta poliisille ja yleinen varkaan etsintä pantiin toimeen, mutta toistaiseksi se on ollut tuloksetonta.

TEKNILLINEN KOULU VERDUNIIN

Maakunnan kouluasiain auktoriteeteilta on tiedusteltu, josko olisi mahdollisuuksia saada perustettua teknillinen koulu Verduniin. Kaupungissa on paljon nuorisoa, jotka haluaisivat saada oppia jonkun hyödyllisen ammattialan, mutta koulun puutteessa jää monelta opetuksen saanti sikseen.

Kaupunginhallituksen jäsenet olivat sitä mieltä, että Verdun, joka on maakunnan kolmanneksi suurin kaupunki tarvitsisi mainitun koulun jo yksistään oman kaupungin asukasmäärän silmälläpitäen. Valtuusmies P. A. Lafleur oli jo ennemmin tiedustellut eräältä maakunnan ministeriltä tätä koulukysymystä. Mutta tämä ministeri oli katsonut että Verdun, ollen läheisessä yhteydessä Montrealin kanssa, voi käyttää hyväkseen Montrealissa, Sherbrooke Streetillä olevaa suurta teknillistä koulua. Mutta toiselta puolelta tasa asiaa katsottuna. Koska sellaisetkin pikkupaikat kuten Three Rivers ja Drummondville olivat saaneet mainitut oppikoulut, vaikka ovatkin pienempiä kaupunkeja kuin Verdun, niin vetosivat valtuusmiehet tähän seikkaan ja vaativat erikoisen toimikunnan asiaa edelleen ajamaan. Keskustelun kuluessa ilmeni, että tämä koulukysymys oli jo yli vuosi takaperin maakuntahallitukselle esitetty, mutta puolueenäkökannat olivat silmäkin olleet asian menestystä jarruttamassa.

PAREMPI VALAISTUS

Samassa valtuuston kokouksessa ilmeni, että kaksikymmentäviisi miestä on ollut työskentelemässä kaapelin laskennassa eräillä kaduilla joilla katuvalaistus on ollut hyvin huono. Mutta allekirjoittaneen, kuten useimpien muidenkin verdunilaisten mielestä, sietäisi valaistusta tuntuvasti lisätä kaduilla, sillä liikenne on jo siksi suurta, että kaikkialla jalka ja jalankulkija hengenvaarassa pimeillä, huonosti valaistuilla kaduilla.

KANSAINVÄLINEN JUHLATILAISUUS

Sunnuntai-iltana 4 pnä marrask. vietetään suurellisesti Prince Arthur-haalilla Montrealissa Venäjän vallankumouksen 11:ta vuosijuhlaa. Ohjelmassa on m.m. soittoa, tanssia ym. arvokasta nähtävää ja kuultavaa. Ja sinne on päätetty oikein joukolla verdunilaisetkin mennä, sillä entisten kokemuksien perusteella ovat nämä tilaisuudet aina muodostuneet valtaviksi, valistaviksi ohjelmaltaisuuksiksi. Siis sielläpä tavataan!

URHEILUKUULUMISIA

Viime lauantaina pidetyissä C.N.R. tavanmukaisissa syyskilpailuissa 5½ mailin juoksussa kolmanneksi G. Ruotsalainen. Kilpailulla haittasi koleahko sää, joten se haittasi kilpailutuloksia.

Jo ennemmin kerrotuista Verdunin ammattijalkapalloilijoista on 13 julistettu kilpailukelvottomiksi vuoden ajaksi. Koska he olivat maksua vastaan olleet pelaamassa jalkapalloa. Viisi syytetyistä kielsivät ottaneensa rahoja. Myöskin klubin johtajat ovat pannaan alaisina mainitun rikkomuksen tähden, siksi kunnes Quebecin maakunnan jalkapalloliiton taholta on asia katsottu selvinneeksi. — Pamaus.

HYVIN VASTATTU

Opettaja: "Voitko sanoa minulle, kuinka Pietari saattoi kävellä veden päällä?"

Oppilas: "Kyllä. Hän varttoi siksi, kunnes vesi jäätyi".

Helikopteri tekee lentämisen täysin turvalliseksi

Parisista lähetetty lyhyt sähkösanoma kertoi aikanaan, että espanjalaisen insinöörin de la Ciervan uusi helikopteri-lentokone oli syysk. 18 p:nä lentänyt Englannin kanaalin yli lähdettyään Croydonin lentokentältä ja laskeuduttuaan maahan Saint Inglevertissä Ranskan rannikolla. Myöhemmin lentokone jatkoi lentoaan Parisin ulkopuolella olevalle Le Bourgetin lentokentälle. Tämä on ensimmäinen todellinen pitkän matkan lento tällä uudella "lentokone"-mallilla. De la Ciervan kone ja sen suoritukset ovatkin herättäneet varsin suurta huomiota koko maailman teknillisissä piireissä. Kaikkialla ollaan yhtä mieltä siitä, että espanjalaisen keksintö on suuri askel kohti ilmailulle tavattoman tärkeän kysymyksen, turvallisen lentoon lähdön ja maahan laskeutumisen ratkaisua. Nyt tarvitsee lentokone, niinkuin tiedetään, lentoon päästäkseen vähintäin pari sataa metriä pitkän tasaisen kentän ja maahan laskeutuakseen tavallisesti 500—600 metrin pituisen radan. Näissä suhteissa jää voimakkainkin ja täydellisinkin lentokone huomattavasti jälelle linnuista, jotka voivat nousta melkein kohtisuoraan ylös ilmaan ja laskeutuessaan suurestakin korkeudesta kovaa vauhtia pysähtyä muutamien neliösenttimetrien suuruiselle pinnalle tai puun oksalle.

Espanjalaisen insinöörin rakentama kone kykenee suuressa määrin samanlaisiin saavutuksiin kuin linnut. Lentoon nousua varten tarvitaan tosin noin 10 metriä, mutta maahan laskeutuminen 2,000 metrin korkeudesta suoritettiin esim. Le Bourgetissa vähemmän kuin 3 metrin pituisella alalla. Cierva olisi niin ollen helposti voinut laskeutua jonkun parisilaisen talon tasaiselle katolle tai suurehkolle ruokasalinpöydälle.

Senvuoksi ollaankin yleisesti sitä mieltä, että helikopterilla on suuri tulevaisuus urheilulentokoneena. Sen omistaja on lentokentästä riippumaton. Hän voi laskeutua maahan minne tahansa puutarhassaan taikka tielle huvilansa edustalla. Sitä paitsi ollaan sitä mieltä, että uusi kone on huomattavasti turvallisempi ilmassa kuin lentokone. Lukuisien lento-onnettomuuksien on huomattu aiheutuneen lentokoneen siivistä. Helikopterissa on ainoastaan pari pientä kantopintaa. Vielä useampia onnettomuuksia on aiheutunut siitä, että lentokoneen moottori on jostakin syystä joutunut epäkuntoon lentokoneen ollessa matalalla. Jos sama tapahtuu uudelle koneelle, ja se alkaa syöksyä alaspäin, alkavat putoaminen voimakkaan vastapainon suuriin potkurisiipiin, jotka sijaitsevat koneen rungon yläpuolella, ja ne toimivat sitä voimakkaammin pitääkseen koneen ilmassa, mitä jyrkempi putoaminen on. Näitä potkureja pyörittää ainoastaan tuuli. Ne eivät ole missään yhteydessä moottorin kanssa, joten moottorin joutuminen epäkuntoon ei vaikuta niihin millään tavoin. Ne vaikuttavat pudotessa tai maahan laskeutuessa niin voimakkaasti, että kone aina linnun lailla laskeutuu keveästi ja pehmeästi maahan, tulipa se sitten suuremmasta tai pienemmästä korkeudesta.

Tähän saakka ei helikopteri viime vuosina ole antanut erikoisemmin puheenaiheita, mikä on johtunut siitä, että useimmat lentokoneitten rakentajat ovat yksinomaan harrastaneet lentokoneen saattamista täydellisemmäksi. Ja kuitenkin voida puhua helikopterimallin uudemmista helikopterimalleista, lyhyt selostus siitä, mitä tällä alalla on tähän saakka saatu aikaan, voi kuitenkin olla mielenkiintoinen, jota kävisi selvemmäksi, mitä mahdollisuuksia De la Ciervan onnistuneitten kokeitten jälkeen voi olla odotettavissa.

Niinkuin nimi helikopteri jo osoittaa, liikkuu tällainen kone sekä pysty- että vaakasuoraan suuntaan potkurien avulla. Samalla kun toiset rakentajat ovat sitä mieltä, että potkureja saa olla lukumäärältään monta, mutta että niiden sen sijaan tulee olla läpimitaltaan suuria ja pyöriä suhteellisen hitaasti, väittävät toiset, että kysymyksen oikea ratkaisu saavutetaan käyttämällä vain kahta eri pientä potkuria, joilla on hyvin suuri pyörimisnopeus. Tärkein kysymys helikopterin rakentamisessa on potkurien muoto, joka vaihteleekin koko lailla tähän saakka tehdyissä ehdotuksissa.

Ranskalainen insinööri Leger rakensi vuonna 1904 Monacon ruhtinaan tukemana helikopterin, jonka lentovoima piti saatavan aikaan kahdella vastakkaisiin suuntiin pyörivällä potkurilla, joiden akselit olivat samankeskisiä siten, että ylemmän potkurin akseli pyöri alemman potkurin akselin sisällä. Kun potkurit pyörivät akselien ollessa pystysuorassa, kohosi kone kohtisuoraan ilmaan, ja eteenpäin kuljettava liike piti saatamän aikaan akselien ollessa 45 asteen kulmassa pystysuoraan suuntaan nähden. Legerin kone ei kuitenkaan vastannut keksijänsä odotuksia.

Ensimmäisen helikopterin, joka on kohonnut ilmaan mies mukanaan, rakensi vuonna 1907 ranskalainen Paul Cornu. Sen kantovoimana oli kaksi vastakkaisiin suuntiin pyörivää potkuria. Maalisk. 31 p:nä 1907 onnistui Cornun matkustaja mukanaan pysyä koneellaan yli minuutin ajan ilmassa metrin korkeudessa, mutta mitään liikettä eteenpäin hän ei saanut aikaan.

Vuonna 1924 Ranskan hallitus määräsi 40,000 punnan suuruisen palkinnon sellaisen koneen keksijälle, joka voisi kohota ylös maasta [illegible]ta. Palkinnon voitti ranskalainen Etienne Demichen, joka yhden minutin aikana kohosi metrin korkeuteen määrätty painolasti mukanaan.

Viimeksi mainittuna vuonna alkoi myöskin espanjalainen Juan de la Cierva kokeilunsa "autogiroplaniksi" kutsumallaan helikopterimallilla. Hänen koneensa muodostaa tavallinen lentokoneenrunko, joka liikettä varten eteenpäin on varustettu moottorilla ja potkurilla, jotka ovat sijoitetut rungon etuosaan. Myöskin korkeus- ja sivuperäsimet ovat samoilla paikoilla kuin tavallisessa lentokoneessa. Ainoastaan kantotasot puuttuvat. Cierva korvasi ne alussa kahdella suurella 4-siipisellä potkurilla, jotka olivat päällekkäin ja pyörivät kumpikin omaan suuntaansa ja joiden siivet olivat liikkumattomasti kiinnitetyt akseliin. Alempi potkuri osoittautui tällöin toimivan huonommin. Silloin Cierva rakensi yhden ainoan kolmisiipisen potkurin, jonka suuripintaisten siipien kulmaa lentäjä voi muuttaa mielensä mukaan. Tämä malli osoittautui kuitenkin pyrkivän kaatumaan sille syrjälle, jossa potkurin siivet menivät taaksepäin, minkä vuoksi Cierva ryhtyi kokeilemaan uudella potkurimallilla, jossa oli viisi sidottua siipeä. Mutta tämänkin potkurin vaikutus oli liian heikko, minkä lisäksi kone yhä edelleenkin pyrki menemään kumoon. Silloin Cierva päätti rakentaa uuden mallin, jota käytettäessä lentäjä itse olisi voinut asettaa ilmapotkurin akselin sopivalla tavalla kallistumaan sivulle päin, mutta tämäkään yritys ei onnistunut. Lopuksi tuli viides, onnistunut malli, joka sitten on kehittynyt sikäli, että Ciervan on onnistunut osottaa maailmalle, mihin hänen keksintönsä todella pystyy. Tässä mallissa voidaan siivet taivuttaa ylöspäin, niin että tasapaino sivullepäin saadaan säilytetyksi. Varmuuden vuoksi on kone varustettu myöskin kulmaperäsimillä, jotka kuitenkin ovat osottautuneet tarpeettomiksi.

Cierva on myynyt keksintönsä Englannin hallitukselle koetettuaan kaksi vuotta sitten turhaan saada ranskalaiset kiinnittämään siihen huomiota. Mutta siihen aikaan se ei ollutkaan niin pitkälle kehittynyt kuin nyt. Hänen keksintönsä tulee joka tapauksessa vaikuttamaan, että nyt sekä Ranskassa että kaikissa muissa maissa ryhdytään innolla tutkimaan helikopterikysymystä, jotta täydellinen lentokone vihdoinkin saataisiin rakennetuksi.

Majuri C. C. Turner, joka lensi Ciervan helikopterilla Southamptonin seudulta Croydoniin, on "Daily Telegraphille" kertonut tästä matkasta seuraavasti:

Kone kohosi ylös maasta siitä huolimatta, että näytti siltä, etteivät potkurin siivet pyörineet kyllin nopeasti. Lentoon lähtö näytti samanlaiselta kuin tavallisen lentokoneen lähtiessä, vaikkakaan se ei käynyt yhtä nopeasti. Me lensimme koko ajan noin 600 jalan korkeudessa, ja minusta tuntui, kuin olisin istunut nojatuolissa kotonani. Ymmärsin, ettei tarvinnut pelätä hätälaskua, sillä helikopteri voi laskeutua alas mitä pienimmälle alalle. Tässä koneessa lentäjä voi keskittää kaiken huomionsa suuntaan ja nopeuteen. Kone hoitaa niin sanoakseni itse itsensä. Ilmakuopat tuntuvat tälläkin koneella lentäessä, vaikkakaan eivät niin suuressa määrin kuin tavallisessa lentokoneessa. Lentäessämme puhalsi jokseenkin kova tuuli takaapäin. Nopeusmittari osotti 110 mailia tunnissa. Kun tulimme Croydonin lentokentän yläpuolelle, pysäytti Cierva moottorin, ja me laskeuduimme hiljaa ja melkein kohtisuoraan alaspäin saapuen maahan ilman pienintäkään sysäystä ja kulkematta kentällä eteenpäin enempää kuin muutamia metrejä.

Kaikesta päättäen voi helikopterista tulla tulevaisuuden suuri liikenneväline, sanoo majuri Turner. Sillä on lentokoneen kaikki mahdollisuudet ja sen lisäksi monet omat etunsa.

Latvian työväki antoi opetuksen

Lokak. alkuviikolla toimitettiin Latviassa parlamenttivaalit. Niiden tuloksena oli, että vasemmistotyöväki, "kommunistit", saivat parlamenttiin yhteensä 8 edustajaa. Ennen heillä ei ollut yhtään. Sosialidemokraateilla oli virallisen tilaston mukaan ennen 37 paikkaa, mutta saivat nyt vain 27. Vasemmistotyöväen voitto oli siis suurenmoinen. Samaa voi sanoa sosialidemokraattien tappiosta. Oikeistoporvaristo taas voitti hieman keskustaporvarien kustannuksella.

Kun näiden numeroiden ohella tarkkaa sitä tilannetta, joka Latviassa vaalien edelläkin vallitsi, ei voi olla näkemättä vaalien tuloksissa eräitä tärkeitä opetuksia.

Jokainen aikaansa seuraava työläistoveri on varmaankin tietoinen siitä, että Latviassa varsinkin viime aikoina on vainottu työväen luokkataisteluliikettä erittäin häikäilemättömästi. Syyskesällä lakkautettiin viranomaisten toimesta, ilman tuomioistuimen päätöksiä, maan kaikki vasemmistolaiset ammattiyhdistykset. Vain Amsterdamin internationaliin kuuluvat saivat jäädä koskemattomiksi. Kun suurimmat ja voimakkaimmat järjestöt olivat vasemmistolaisia, merkitsi hajoitus käytännössä ammatillisen liikkeen järjestöoikeudellista tuhoamista. Tällaisen mielivaltaisuuden johdosta järjestivät työläiset yleislakon. Sosialidemokraattiset johtajat leimasivat sen provokatioksi ja antoivat siten siunauksensa ammatillisten järjestöjen hajoittamiselle. Työläiset liikehtivät kaikesta huolimatta ja m.m. Riikassa syntyi taistelua työväen ja poliisin välillä. Satoja työläisiä vangittiin kaikkialla maassa ja kun riippumattomien sosialidemokraattien puolue oli työväen mukana, löytiin sekin hajalle. Vielä vaalipäivinäkin riehuivat poliisit santarmien tukemana pitkin maata ja työläisvangitsemiset jatkuivat. Kerrotaan, että eräillä paikkakunnilla olisivat sosialidemokraattienkin suojeluskunnat auttaneet poliisia vasemmistolaisia vainotessa ja vangitessa.

Samoin kuin muissakin taantumuksellisen porvariston temmellysmaissa tehdään sanotaan vangitsemisien ja järjestöjen hajottamisien syyksi se että kp. työläiset ja järjestöt ovat olleet yhteydessä kommunistisen kansainvälisen jäsenpuolueen kanssa, samoin on tehty myöskin Latviassa. Tällainen syyte näyttää olevan kansainvälinen ja käyttää porvaristo sitä kaikkialla, tehdäkseen sen avulla vastustajistaan "rikollisia".

Lokakuun 9 päivän Moskovan "Pravda" kertoo, että kun puolitoista viikkoa sitten Riikan piirioikeudessa oli käsiteltävänä juttu vasemmistolaisia sanomalehtimiehiä vastaan, tapahtui siellä hämmästyttävä paljastus. Latvian ohranan apulaisjohtaja, parooni Shtiglitsh, oli näet vastannut puolustusasianajajan kysymykseen: miten hän perustelee väitettään, että vasemmistolaiset ammattiyhdistykset olisivat laillistutettuja kommunistijärjestöjä?, m.m. että "sosialidemokraattisen puolueen keskuskomitea oli lähettänyt perusjärjestöilleen puolueen puheenjohtaja Rudevitshin ja sihteeri Bruno Kalininin allekirjoittaman salaisen kiertokirjeen, jossa sanottiin, että vasemmistolaiset ammattiyhdistykset ovat tosiasiassa laillisia kommunistijärjestöjä. Tämä salainen sosdem kiertokirje — sanoi Shtiglitsh — oli meillä asiapaperina jutussa, jossa 19 vasemmistolaista järjestöä lakkautettiin." Tämä ohranapäällikön lausunto paljastaa sosialidemokraattien osuuden vasemmistolaisten ammattiyhdistysten lakkauttamisessa suorastaan provokatooriseksi. Sosdem puolueen pää-äänenkannattaja "Sotzial-Demokrats" sitäpaitsi vielä suoraan lausui, ettei "vasemmistolaisia ammattiyhdistysläisiä saisi laskea saeimaan" eli parlamenttiin, koska he muka hajoittavat työväen rivejä. Työväki ei tietenkään ole voinut sallia järjestöjensä hajoituksia ja kiihoitusta, että perustuslakien mukaan valituilta työväen edustajilta olisi riistettävä edustajaoikeudet. Kun tällaiseen yllytti sosdem puolueen äänenkannattaja, on hyvin luonnollista, että työväki antoi sosialidemokraateille suoran vastauksen. Luokkatietoiset työläiset käänsivät selkänsä fascistihallituksen tukijoiksi siirtyneille. Ja seurauksena oli sosialidemokraattien romahdusmainen vaalitappio. Vain takapajuisimmilla maaseutupaikoilla onnistuivat he jotenkin säilyttämään asemiaan.

Latvian tapahtumat osoittavat ensinnäkin, ettei työväen luokkataisteluliikettä voida millään vainoilla kokonaan tukahduttaa. Vainot voivat vain jossain määrin häiritä. Mutta Latvian vaalit antavat toisenkin opetuksen. Sen että työväenkin kärsivällisyydellä on rajansa ja ettei sitä voida sentään rajattomiin huiputtaa. Latviasta on edelleen saatu osoitus siitä, mihin kaikkeen sosialidemokraattiset politiikot saattavat alentua taistellessaan herruudesta työväenliikkeen yli.

SATOSUHTEET ETELÄ-SUOMESSA

Viimeaikaisten sateisten säitten takia muodostuu sato Etelä-Suomessa melkoista huonommaksi kuin viime satokertomuksessa edellytettiin. Laajoilla aloilla on tuleentunut kaura korjaamatta ja syysviljat näyttävät pelottavan heikoilta. Pohjoisempana sitävastoin on kaura jo niitetty ja korjattu käytettäväksi rehuna, koska se ei kuitenkaan olisi ennättänyt tuleentua. Vain siellä täällä pohjoisempana esiintynee yrityksiä puida korjattua kauraa.

UTELIAS

"Anteeksi — silmänräpäys, kellarimestari, tahtoisin kernaasti kysyä erästä asiaa".

"Olkaa hyvä. Mitä pyydätte?"

"Niin, minua todella kiinnostaisi kuulla, jättikö vahtimestari, joka otti tilaukseni vastaan, jälkeensä mitään perhettä?"

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadan varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland.
Room 918
1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanstn, 479 Main St., Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L. Sopper Cliff, Ont.

Yhdistyneet elämäntoveriksi toisilleen

Miss Bertha Rauhala

Creighton Mine, Ont.

ja

Mr. Olavi Laine

Creighton Mine, Ont.

Parhainta onnea ja yhteisymmärrystä elämäntaipaleelle toivottavat seuraavat toverit ja toverittaret:

Mary ja Alex Rauhala ja perhe
Hilda ja John Laine ja perhe
Betty ja Laura Seppälä
Mancy Rauhala
Kalle Luoma
Hettie Laine
David Ritari
Ella Mackey
Toivo Peltola
Hellen, Lili ja Emil Perä
Irene ja Ilmari Jarnefelt
Laila Seppälä
Sylvia Mackey
Linne Mackey
Elna Joensuu
Onnie Seppälä
Toini Mackey
Viljo Göös
Helka, Martha ja Brynolf Poutiainen
Siiri ja Matti Karhila
Miiri, Lempie ja Arnie Peura
Ida ja Hjalmar Koivisto
Kirsti, Jenny ja Lauri Hellman
Ainikki, Elsa, Hilma ja Erkki Lehikainen
Aino ja Otto Tahvana
Vieno Mackey
Bill Marttila
Taimi, Sanni ja V. Mäensyrjä
Lyyli ja Yrjö Linna
Vilma ja Toivo Vikman
William, Martha ja George Bogan
Julia Mäki
Fred Korpinen
Verner Piispanen
Kerttu, Hilda ja U. Virtanen
Hilda ja E. Kiviaho ja perhe
Saima ja Toivo Lahti ja perhe
Toini Koski
John Saloma
Antti Hietaniemi

Antti Kallinen
John Mäenpää
Laina Salo
Sulo Konnu
Ella Saari
Onnie Paananen
Helvi Salo
Victor Kuula
John Tyni
George Kivinen ja perhe
Eino Saloma
Yrjö Laakso
Eino Salo
Lyyli ja Antti Laakso
Eino Laurikainen
Otto Rantala
Oscar Rauhanen
Edu Lahti
Matti Katanen
Toivo Karppi
E. Terva
P. S. Wiita
Aino Kekäläinen
Aug. Kantokoski
Mirjam, Aini ja Vilho Holpainen
Mauri, Esteri ja E. Eerola
Kerttu ja John Poutanen
Taimi, Taito, Anna ja V. Järvinen ja perhe
Tauno, Aino ja E. Sochoski
Karin ja Paavo Ruohonen
Leo, Anni ja V. Wiita
John Ritari ja perhe
Vilpas Hiataniemi
Anna ja A. Vaine ja perhe
Martti Vaine
Leonard Ylönen
Eino Mäki
Weikko Järvi

Creighton Minella, Ont., lokak. 24 pnä 1928.

— Ostin Karl Lehdolta palttoon.

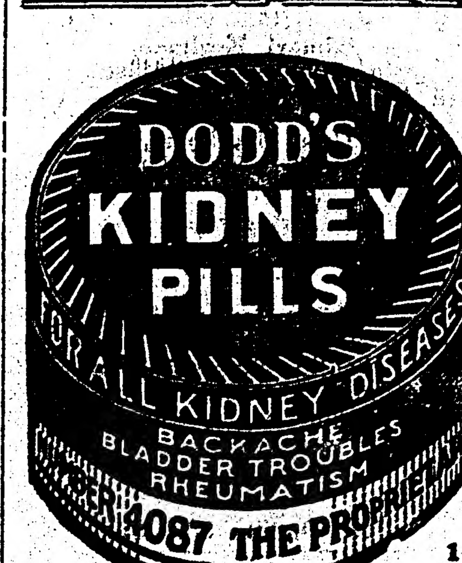

Yli kolmas osa, sadan vuoden, on Dodd's munuais pillerit ollut huomatuin lääke selän pakotukselle, reumatismille, virtsarakko vaivoille ja moneen muuhun kipuun, jonka on aikaansaanut huonot munuaiset. Saatavana kaikissa kaupoissa 50c laatikko tai 6 laatikkoa $2.50 tai tilaamalla suoraan The Dodds Medicine Company, Ltd., Toronto 2, Ont.

DELONGCHAMP Cartage Co., Ltd.
Sudbury, Ont.

Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.

Tyydyttäväisyys taataan.

SAUNA
Peter ja Richmond Sts. kulmassa
TORONTO.

Matkustaessanne Suomeen

tai tuottaessanne tuttavianne Suomesta Canadaan, kirjoittakaa Vapauden Montrealin konttooriin, tulemme avustamaan teitä kaikessa matkustamisessa ja tarvittavissa tiedoissa. Kirjoittakaa tai lähettäkää sähkösanoma millä junalla saavutte, olemme teitä asemalla vastassa.

VAPAUS MONTREAL BRANCH
1387 ST. ANTOINE STREET MONTREAL, QUE.

Jack Seppälän sauna

Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.
Spruce St. — Puhelin 1187 — Sudbury, Ont.
Lähellä Vapauden konttoria.

PALLOHAALI
ja
PARTURI

LINDFORSIN SAUNAN yläkerrassa. Pallot pyörii, tukka lyhenee ja parta siliää. (Tr)

AARO KIVINEN,
Box 23, Kirkland Lake, Ont.

MARS HOTEL
Ainoa suomalainen hotelli Rouynissa. Siistiä huoneita saatavana.
T. J. KUPIAINEN
Main ja Noranda Sts. kulmassa
ROUYN, QUE. (K

— Paras ostaa palttoo Karl Lehdolta.

KUKA Nikkelikeskuksen Miehet Pukee ?

Huolellinen analyseeraus on tehty kummassakin kaupassa. Tulos on se, että meidän tavaraa käytetään noin seitsemänkymmentä viisi prosenttia enemmän. Mitä olemme saaneet selville. Me siis täydellä syyllä olemme saaneet yliotteen muista.

Sitten arvostelu kääntyy itseemme, jonka muut lyö laimin, jos on jotain moittimista ostajan taholta otamme sen heti huomioon. Mahdollinen vika korjataan ja meidän palveluksessa olevan henkilön on tehtävä siitä selvitys.

Sitten on otettu puntaroitavaksi meidän hinnat ja toisten hinnat. Ja on tultu näkemään, että meidän hinnat ovat tuntuvasti halvemmat, jos on täysipainoinen tavara kysymyksessä.

Me kaikki Lehto Kassun palveluksessa olevat (joita on kaikkiaan kahdeksan) peittelemättä toteamme, parastamme panemme jokaiselle. Eikä Kassun eikä meidän puolesta kukaan saa ajatella, että häntä toisarvoisesti kohdeltaisiin, oli sitten neekeri tai mulatti. Ja me myös saamme suhteellisen korvauksen ja henkisen vapauden.

Karl Lehto

SUDBURY Kaksi kauppaa ONTARIO

Sudbury

BOLSHEVIKIVALLANKUMOUKSEN MUISTOJUHLA

Bolshevikivallankumouksen yhdettätoista vuosijuhlaa vietetään Liberty-haalilla ensi sunnuntai-illalla. Ohjelmassa muiden arvokkaiden numeroiden ja aikaisemmin mainitsemamme näytelmän ohella tulee olemaan puheita tovereilta T. N. Carlsonilta ja M. Pohjansalolta. Pitäkäämme tämä arvokas tilaisuus mielessämme.

NUORISOLIITTOLAISTEN ILTAMA TÄNÄ ILTANA

Tänä iltana pidetään nuorisoliiton Sudburyn kaupunkijärjestön toimesta iltamat Liberty-haalilla, alkaen kello 8.30. Ohjelma tulee olemaan vaihteleva ja monipuolinen. Tanssia ohjelman loputtua. Sisäänpääsymaksu on 40 senttiä.

— Lumi maassa ja palttoo Karl Lehdolta.

SUOMESTA

HALLA JÄTTI LEIPÄÄN TUNTUVAT MERKKINSÄ

Nyt alkaa viljan puinti Pohjois-Suomessa olla jo lopullaan. Rukiin ilmoitetaan monin paikoin olevan kovin huonoa, paikoin taas miltei moitteetonta. Onpa esim. Taivalkoskella jossain tapauksissa saatu vain pelkkiä ruumenia. Ohra ja kaura ovat vähän paremmin säilyneet.

Kellossa on uutisrukiista leivottu leipä syötäväksi kelpaavaa, joskin väriltään hiukan tavallista tummempaa. Ohrarieskaa on myös leivottu ja todettu laadultaan aika hyväksi. Kaura taas ei paikoin ehtinyt kypsyä, vaan leikattiin vihantana, joten siitä saatu elo on huonoa.

VESI-LEIPÄRANGAISTUS

Korkein oikeus on lokak. 12 pnä lähettänyt valtioneuvostolle lausuntonsa lakiehdotuksesta, joka koskee vankeusrangaistuksien koventamista. (Vesi-leipärangaistuksen käytäntöön otto.) Sikäli kuin tiedetään, lienee korkein oikeus asettunut pääasiassa puoltamaan säädettäviksi ehdotettuja kovennuksia.

PLATINA JA SEN KÄYTTÖ

Platinan, jota jo muinaisina aikoina oli käytetty koristeisiin, keksivät uudelleen espanjalaiset ennen vuotta 1,600. Kullan ja hopean etsijät löysivät platinaa, mutta eivät käsittäneet sen arvoa. He huomasivat kumminkin, että tuo metalli oli taipuisaa ja helposti muokattavaa, jonka vuoksi he käyttivät sitä erilaisten esineiden valmistukseen. Platinan taipuisuus on meidän päivinämme tehnyt sen erittäin arvokkaaksi koristeiden valmistukseen. Platina oli niin taipuisaa esineiden valmistuksessa, että espanjalaiset käyttivät sitä hopean asemesta valmistaessaan vääriä rahoja. He valmistivat ensin platinasta hopeadollarin kokoisen levyn, johon kiinnitettiin hieno hopeapeite. Väärän rahan valmistus tätä menetelmää käyttäen tuli niin yleiseksi, että erikoisella lakisäädöksellä kiellettiin platinan kuletus Europaan. Nykyisin on platina paljon halutumpaa kuin kulta.

Huomatuimmat pääpaikat, joista nykyaikana saadaan platinaa, ovat Etelä-Amerika ja Venäjä. Uralin vuoristossa Venäjällä ovat platinasuonet ehkä maailman rikkaimpia, mutta ei siellä vielä ole tehty kaivostöitä huomattavammin. Suurin tuotanto tapahtuu nykyisin Colombiasta. Platina ei kimaltele niinkuin kulta, vaan on himmeä. Rikkaimmat kerrostumat löydetään tavallisesti aina läheltä maanpintaa ja saadaan esille ilman suurtakaan kaivaustyötä.

Viimeisten kolmenkymmenen vuoden ajalla on platina saavuttanut tunnustuksen erilaisissa teollisuuksissa ja tieteellisissä töissä. Yleisesti ollaan tiedemiesten kesken sitä mieltä, että platina on vasta alkuasteillaan kaikkeen siihen nähden, mihin sitä tulevaisuudessa voidaan käyttää. Platina on voittanut oman erikoisasemansa taiteessa ja tieteessä. Se ei tahriinnu eikä himmenny ilman eikä happojen vaikutuksesta, vaikka se olisi alttiina niille vuosikausia. Siksi platinaa käytetään suuret määrät hammaslääkäriammatissa ja tieteellisten koneiden ja instrumenttien valmistuksessa. Arvellaan, että jos muinaiset egyptiläiset olisivat tunteneet platinan ja siitä valmistaneet koristeensa, olisivat ne nyt vielä yhtä kirkkaita kuin kultatavaroiden myynti-ikkunoilla nyt nähtävät uudet platinakoristeet.

Platinassa on vielä sellaisia ominaisuuksia, jotka tekevät sen tavattoman tärkeäksi välineeksi sähkölaitteissa. Vaikka platina on moninverroin kalliimpaa kuin ennen käytetyt metallit sähkölaitteissa, voittaa sen käyttö jo kaikki muut siksi, että se on paljon käytännöllisempää. Radion valmistuksessa on platina tullut yleiseen käytäntöön. Kaikki parhaat radiokoneet sisältävät huomatun määrän platinaa. Sähkölampuissa on platinan käyttö voittamaton.

$38,600^05

oli kuluttajien antama kannatus omalle liikkeellensä lokakuun ajalla. Suurin myyntierä yhden kuukauden ajalla tämän vajaan kahden vuoden olemassaoloajalla.

VUOSI-JUHLAT

— vietetään —

Marraskuun 4 pnä Timminsin suom. haalilla

alkaen kello 2 iltapäivällä

OHJELMA MONIPUOLINEN

Juhlapuhe YRJÖ HALOSELTA, Keskusosuuskunnan kasvatusosaston hoitajalta.

HUOM.! HUOM!

Iltapäivällä on

Kansainväliset JUHLAT

ja illalla jatketaan kello 7.30 suomenkielellä.

Molempiin tervetuloa! — Sisäänpääsy vapaa.

WORKERS' CO-OPERATIVE OF NEW ONTARIO LIMITED

TIMMINS SOUTH PORCUPINE

Toveri Yrjö Halonen puhuu seuraavissa paikoissa:

Timminsin suomalaisella haalilla

Marraskuun 4 p:nä kello 2 iltapäivällä englanninkielellä.
Marraskuun 4 p:nä kello 7.30 illalla suomenkielellä.

South Porcupinen suomalaisella haalilla

Marraskuun 6 p:nä kello 7.30 illalla suomenkielellä.

Kirkland Laken suomalaisella haalilla

Marraskuun 8 p:nä kello 7.30 illalla suomenkielellä

Sisäänpääsy vapaa!

Workers' Co-operative of New Ontario Ltd.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suletettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAVANA New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urno Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

HIEROJA JA LUONTAINEN HOITAJA Mrs. I. Ylönen ottaa vastaan Sudburyssa 130 Elm St. East, phone 276.

EAGLE CAFE, 118 ELM ST. W., puhelin 711, Box 1052, Sudbury, Ont. Suositellaan ruuan ja asuntoa tarvitsevain huomioon. J. Mäkynen. (KL

KIRKLAND L., ONT.

PALLOHAALI, PEHMEITÄ JUOMIA, tupakkaa ja huoneita saatavana. Viljam Heino, Kirkland Lake, Ont. (K

TIMMINS, ONT.

PARTURILIIKE SIJAITSEE 43—4th Ave. Myöskin huoneita saatavana samassa paikassa. Jalmar Korri, Timmins, Ont. (K)

MONTREAL, QUE.

M. SOININ PARTURILIIKE, 963 St. Antoine St., Montreal, Que.

MRS. KIVIKOSKI, OMPELULIIKE, suositellaan. 919 Inspector, Montreal, Que.

— Palttojen hinnat ovat varmaan huokeat Karl Lehdolla.

PORT ARTHUR, ONT.

ENSILUOKAN PARTURILIIKE. Käykää tutustumassa. J. Lake (omistaja, 276 Bay St. (K)

AARNION LIHAKAUPPA 817 BAY Street. Saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. — Puhelin 1724 N. — J. Aarnio.

KELLOSEPPÄ. KAIKKEA KELLO- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur, Ont.

FORT WILLIAM, ONT

FORT WILLIAM STEAM BBATH 208 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 1—12 yöllä.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maineelta 627 Simpson Street.— Puhelin 1185 S.

TORONTO, ONT.

TORONTON SUOMALAISESTA leipomosta on aina saatavana kaikkia leipomoalaan kuuluvia tuotteita. Toronto New Bread Co., 44 Mitchell Ave., Toronto, Ont., puh. Ad. 3198. (MK

LUONTAINEN HOITAJA JA HIEROJA

Mary Poukama,

ottaa työtä kotonaan Ontario kadulla 610, tulee myös potilaiden luo. Puhelin 457. Sudbury, Ont. (KL

Dr. S. J. Miller

HAMMASLÄÄKÄRI
Spesialisti

tekohampaiden ja kruunujen laitossa sekä siltatyö alalla.

Acme apteekin yläkerrassa
Cedar ja Durham kat. kulmassa
P. O. Box 536 — Puhelin 52
SUDBURY, ONT. (K)

Tohtori H. Koljonen

P.O. Box 1176

SUDBURY ONTARIO

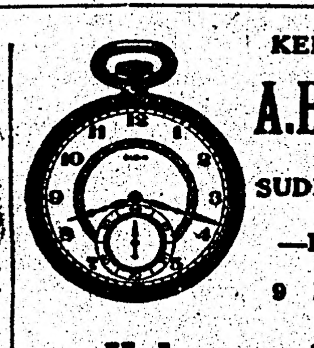

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.

—Box 1873—

9 Durham St.

Halutaan tietää

Haluaisin tietää missä on tuttavani Nick Pelkola, Alahärmästä. Ole hyvä ja kirjoita jos satut tämän huomaamaan. (240

Nick Aalto,
Box 675, So. Porcupine, Ont.

Haluaisin tietää missä oleskelee nykyään Jalmari Keriman, kotoisin Suomesta Siikaisten pitäjästä. Ole hyvä ja heitäppä kirjeellä. (240

Uuno Norkoort,
Box 80, Hearst, Ont.

Ilmotus

Sen henkilön jonka nähtiin ottavan harmaan, kumisen sadetakin, Liberty haalin eteisestä viime lauantai-iltana pyydetään se heti miten palauttamaan haalille tai kärsimään seuraukset.

A. R.,
Box 69, Sudbury, Ont.

KIITOS

Mitä parhain kiitokseni kaikille, jotka ovat lahjoittaneet minun keräykseeni Suomeen menoa varten. Keräys tuotti $235.25.

Kiitos myös kerääjille.

Hilda Savolainen,
Beaver Lake, Ont.

— Tuleppas kanssani palttoa ostamaan Karl Lehdolta.

Myytävänä

Lotteja $200.00—$5,500 asti.
Taloja $700.00—$20,000 asti.
Rakennuksia $11,000—$100,000 asti.
Apartment taloja, kauppoja, liikkeitä y.m.
Kysykää

W. Linklaer,
126 Elm St., E.,
Sudbury, Ont. Puhelin 461.

Osuusruokala

Kirkland Laken suomalainen ruokala tarjoo ruokaa aterioittain. Jäsenyyteen voivat myös järjestyneet työläiset liittyä.

FINNISH CLUB,
Box 297, Kirkland Lake, Ont.

Ilmotus

Kaikki jotka tietävät olevansa allekirjottaneelle poortivelkaa, olkaa niin hyvät ja maksakaa kahden viikon kuluessa, muuten olen pakotettu laittamaan nimenne lehteen. (239

Senni Salonen
(Entinen osote Junnila),
Box 1511, Timmins, Ont.

Parturiliikkeeni

7 Durham St. Sudbury, Ont.

Palvelee teitä aina auliisti ammattitaitoisella työllä. (MTr.

MATTI AHO

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LÄÄKEKIRJA — No. 5

siinä on yli 25 miesten ja naisten tautia selitettynä. Kuin myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan tosi-suomalaisia valmisteita, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa humbuki-lääkkeitä ja humbuki-tohtoreita.

—Lignell'in Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekkiliike Yhdysvalloissa—.

J. LIGNELL CO., Superior, Wis.

JOULULAHJA

VALOKUVANNE

on arvokkain joululahja, joka säilyy ikuisena muistona. Tusina valokuvia on kaksitoista lahjaa.

VALOKUVA-JOULUKORTTEJA

tehdään, joissa on painettu onnentoivotus.

Suomeen jouluksi lähetettävät kuvat on nyt otettava, että ehditään saada ajallaan valmiiksi.

Kuvaamossa on valot päivä ja ilta kuvaukselle.

LIIKE ON AUKI: 8—7; LAUANTAINA 8—10

A. NIEMI

SUDBURY — Comtois Block — Telefooni 499 — ONTARIO

NORTHERN COAL & WOOD CO.,

KOVAA JA PEHMEÄÄ KOLIA — KOKSIA — KOVAA JA PEHMEÄÄ PUUTA

202 Mackey Bldg. — Puhelin 744, Sudbury.

VARASTOPAIKKA — LORNE STREET — PUHELIN 86.